

Inhoudelijk jaarverslag 2018

Periode 01-01 t/m 31-12 2018

hulp en opvang prostitutie
en mensenhandel

VOORWOORD

Voor u ligt het directieverslag van Stichting Hulp en Opvang Prostitutie en Slachtoffers Mensenhandel (SHOP). In deze rapportage geeft de directie een overzicht van de activiteiten en resultaten over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

In februari 2018 vond de migratie plaats van de cliëntendossiers van het cliëntvolgsysteem (CVS) van Conclusion naar het nieuwe CVS-systeem van DAS. Het nieuwe systeem levert echter nog niet alle informatie op die we gewend zijn te presenteren. In de periode september en oktober is daarom gewerkt aan een plan van aanpak om de nog bestaande problemen - in samenwerking met DAS - op te lossen. Het streven is dat het systeem uiterlijk in het eerste kwartaal van 2019 volledig operationeel is, zodat de gewenste management informatie levert. De koppeling met de urenregistratie van ROI Financial is gerealiseerd, maar gezien de huidige kinderziektes van het systeem is de medewerkers gevraagd een dubbele registratie aan te houden. Aan dit probleem wordt gewerkt, maar er is dit jaar voor deze oplossing gekozen om een betrouwbaar beeld te krijgen van de geregistreerde uren.

De rapportage is opgesteld conform de richtlijnen van onderstaande beschikkingen van de gemeente Den Haag:

- ABBA/VL/9704 (aangepast op 22 maart 2019) voor de uitvoering van de kerntaken van SHOP.
- ABBA/VL/14053 extra activiteiten 2018 van 11 juni 2018.
- De stand van zaken van de afronding van het project *Onderzoek thuiswerk* (onderdeel van ABBA/VL/8934 aangepast in 2017).
- ABBA/VS/6199 (beschikking vaststelling 2017).
- ABBA/VL/ 17020 (herhuisvesting opvang)

Aan het einde van de hoofdstukken (de kerntaken) die betrekking hebben op ABBA/VL/9704 wordt steeds de realisatie van het aantal overeengekomen uren van 2018 weergegeven.

2

De stand van zaken van de activiteiten rond de verkenning thuiswerk, opgenomen in de aanvullende beschikking ABBA/VL/8934, aangepast in juli 2018, geven we in hoofdstuk 7 weer. De uren die betrekking hebben op ABBA/VS/6199 verantwoorden we in het hoofdstuk zorgcoördinatie (hoofdstuk 3).

Tot slot geven we in dit verslag ook de stand van zaken weer op 31 december van de activiteiten die betrekking hebben op de Regeling Uitstapprogramma voor Sekswerkers (RUPS II) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. In tegenstelling tot voorgaande jaren ontvangt SHOP rechtstreeks subsidie van het ministerie en niet vanuit de gemeente. Daarnaast beschrijven we kort de activiteiten uitgevoerd voor de zorgcoördinatie Hollands Midden, van het project Arbeidsuitbuiting (in samenwerking met FairWork) en van de quickscan uitgevoerd in het kader van het project Limburg van de Gemeente Den Haag.

Drs. M.A. Scali, directeur

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	2	
INHOUDSOPGAVE	3	
1 KERNTAAK: 24-UURSOPVANG	5	
1.1 ACTIVITEIT: CRISISOPVANG EN BEGELEIDING	5	
1.2 KERNTAAK: ACTIVITEITEN VOOR DAG- EN NACHTOPVANG VAN DE LEEFGROEP	5	
1.3 KERNTAAK: FACILITEREN BASIS MEDISCHE ZORG	6	
1.4 TRENDS & ONTWIKKELINGEN	7	
1.5 URENREALISATIE 2018	8	
2 KERNTAAK: NIET-RESIDENTIËLE OPVANG	9	
2.1 ACTIVITEIT: AMBULANTE TEAM (AHV)	9	
2.2 Prostitutie maatschappelijk werk (PMW)	9	
2.3 URENREALISATIE 2018	9	
3 ZORGCOÖRDINATIE 18+ EN 21- EN INFORMATIE EN ADVIESPUNT MINDERJARIGEN	10	
3.1 ACTIVITEIT: ZORGCOÖRDINATIE 18+	10	
3.2 ACTIVITEIT: BEGELEIDING EN MONITORING SLACHTOFFERS MENSENHANDEL	11	
3.3 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- EN INFORMATIE- EN ADVIESPUNT MINDERJARIGEN	12	
3.4 Zorgcoördinatie 18-/21- aanmeldingen en bezoekers	13	
3.5 Zorgcoördinatie 18-/21- voorlichtingen, informatie & advies, presentaties en interviews	13	
3.6 Zorgcoördinatie Hollands Midden	14	
3.6.1 Voorlichtingen, informatie & advies, presentaties en interviews	14	
3.7 ARBEIDSUITBUITING	15	
3.7 URENREALISATIE ZORGCOÖRDINATIE	16	
4 KERNTAAK: SPOT 46: DIENSTENCENTRUM	17	
4.1 ACTIVITEIT: INFORMATIE EN ADVIES	17	
4.1.1 Bezoekers van Spot 46	17	
4.2 Bezoeken aan Spot 46	18	
4.3 Bezoeken en besproken thema's	19	
4.4 Doorverwijzingen naar andere organisaties	19	
4.5 Informatie per telefoon en e-mail	20	
4.6 ACTIVITEIT: ONDERSTEUNING BIJ PROFESSIONEEL WERKEN	21	
4.7 FACILITEREN VAN SPREEKUREN VAN NETWERKPARTNERS	22	
4.8 BEWUSTWORDINGSACTIVITEITEN EN FACILITEREN VAN VEILIG WERKEN	22	
4.9 ACTIVITEIT: EXPERTISE- EN KENNISCENTRUM	22	
4.9.1 kennisuitwisseling met organisaties	23	
4.9.2 Onderzoek en verkenningen	23	
4.9.3 Mediamonitoring	23	
4.9.4 Media-aandacht en andere interviews	24	
4.10 ACTIVITEIT: SYNERGIE VERGROTEN	24	
4.10.1 Verbindende rol	24	
4.10.2 Contact met netwerkpartners	24	
4.11 ACTIVITEIT: STIGMA VOORBIJ	25	
4.12 URENREALISATIE 2018	25	
5 KERNTAAK: OUTREACHEND WERK	26	
5.1 ACTIVITEIT: VELDWERK VERGUNDE SECTOR	26	
5.2 ACTIVITEIT: ONLINE VELDWERK	27	
5.3 ACTIVITEIT: NIET-VERGUNDE SECTOR EN ONTWIKKELING AANPAK SEKSWERKERS BUITEN HET VERGUNDE CIRCUIT	27	
5.4 URENREALISATIE 2018	28	
6 KERNTAAK: KENNIS- EN EXPERTISECENTRUM	29	
6.1 KENNIS- EN EXPERTISECENTRUM SHOP	29	
6.2 URENREALISATIE 2018	29	
7 PROJECTEN	30	
7.1 CHINEZEN IN-ZICHT	30	

7.2	VERKENNING THUISWERK	32
7.3	UITBREIDING UREN ZORGCOÖRDINATIE MENSENHANDEL 18+	33
7.4	LIBERTY THE HAGUE	33
7.5	ONTWIKKELING AANPAK SEKSWERKERS BUITEN HET VERGUNDE CIRCUIT	34
7.6	VERBOUWING OPVANG	34
8	ORGANISATIE ONTWIKKELINGEN	36
8.1	PERSONEEL EN ORGANISATIE	36
8.1.1	Formatie en mutaties 2018	36
8.1.2	Verzuimcijfers 2018	37
8.2	ONTWIKKELINGEN IN DE ORGANISATIE	38
8.2.1	Opvang	38
8.2.2	Inbedding verworvenheden uitstapprogramma	39
8.2.3	Mensenhandel/arbeidsuitbuiting meerderjarigen en minderjarigen	40
8.2.4	Organisatie	40
8.2.5	Managementinformatie	41

1 KERNTAAK: 24-UURSOPVANG

De kerntaak residentiële hulpverlening (24-uursopvang voor vrouwen en transvrouwen) (ABBA/VL/9704, aangepast op 22-3-2019) bestaat uit de volgende activiteiten:

- (Crisis)opvang en begeleiding van (verslaafde) (ex)sekswerkers uit de vergunde en niet-vergunde sector en (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel (nationaal en internationaal).
- Dagopvang en dagactiviteiten voor de doelgroep.
- Faciliteren van het huisartsenspreekuur en basis medische zorg voor sekswerkers die geen eigen huisarts hebben.

Het jaar 2018 stond in het teken van de realisatie van de nieuwe huisvesting van de opvang. De aankomende verhuizing in 2019 levert nieuwe vooruitzichten en uitdagingen op voor het team: teamleden vertellen gemotiveerder en positiever over de toekomst van de opvang te denken. Nieuwe huisvesting biedt goede mogelijkheden voor de cliënten. De werkgroep huisvesting is gedurende 2018 actief geweest en blijft dat ook in 2019.

1.1 ACTIVITEIT: CRISISOPVANG EN BEGELEIDING

De doelgroep van de 24-uursopvang bestaat uit vrouwen die werkzaam zijn of zijn geweest in de seksuele dienstverlening zonder (veilig) onderkomen en slachtoffers van nationale en internationale mensenhandel. De 24-uursopvang heeft 16 bedden. Cliënten die 's nachts gebruikmaken van een bed, kunnen ook overdag en 's avonds in de opvang verblijven omdat het gebruik maken van een bed is gekoppeld aan het doorlopen van een begeleidingstraject.

Daarnaast beschikt de opvang over 10 plaatsen voor dagbesteding, bedoeld voor cliënten van de doelgroep die geen bed bezetten, maar overdag behoefte hebben aan contact. Zij kunnen tussen 08.00 en 22.00 uur bij de opvang terecht en, indien zij dat wensen, gebruikmaken van het aanbod aan activiteiten en van de faciliteiten van de opvang (wasgelegenheid, pc, douche etc.).

5

Tabel 1. Bezetting 24-uursopvang en dagopvang

Bezetting 24-uursopvang en dagopvang		2018	2017	2016
Aantal unieke cliënten dagopvang		49	36	41
Aantal unieke cliënten nachtopvang		46	46	55
Van wie	<i>Slachtoffers mensenhandel nat.</i>	10	10	12
	<i>Slachtoffers mensenhandel int.</i>	8	11	13
	<i>Sekswerkers (actief/niet meer actief)</i>	29	25	30
Bezettingsgraad nachtopvang %		69,5	69,5	42,6
Bezettingsgraad dagopvang %		9	6,5	17,7

Van het totaal van 46 cliënten van de nachtopvang maken 29 cliënten gebruik van het uitstapprogramma RUPS.

1.2 KERNTAAK: ACTIVITEITEN VOOR DAG- EN NACHTOPVANG VAN DE LEEFGROEP

De opvang wil een veilige en lerende omgeving zijn voor haar cliënten. Binnen de mogelijkheden die de huidige huisvesting biedt worden in het dagelijkse leven de gezamenlijke momenten gebruikt om vaardigheden te leren en te oefenen om nieuw gedrag aan te leren. Cliënten worden gestimuleerd van en met elkaar te leren. Het activiteitenplan van 2018 voor de opvang van SHOP is opgedeeld in thema's. De thema's zijn gericht op het vergroten van de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid van

de cliënten. Daarnaast ligt de focus op belangrijke levensaspecten die de kwaliteit van leven van de cliënten verbeteren, zodat ze de regie over hun eigen leven (terug) krijgen.

Activiteiten

De opvang heeft ook in 2018 structureel verschillende activiteiten georganiseerd. De standaard-activiteiten die wekelijks of maandelijks terugkwamen, vallen onder de categorie creativiteit, ontspanning en persoonlijke verzorging. Daarnaast worden structureel activiteiten aangeboden om de zelfredzaamheid te vergroten. Een voorbeeld hiervan is de budgetteringscursus in samenwerking met de gemeente.

Verder zijn er ook activiteiten aangeboden om te leren naaien, haken en breien: een cliënt heeft bijvoorbeeld gordijnen voor haar nieuwe huis leren maken.

Activiteiten ter ontspanning zijn bijvoorbeeld een beautydag, bioscoopbezoek, taarten bakken en spelletjes- en filmavonden in de opvang.

De feestdagen, zoals Kerstmis en Pasen, gezamenlijk voorbereiden en vieren horen daar ook bij en vergroten de saamhorigheid. Samen met de cliënten afstemmen waar zij behoefte aan hebben, past in de visie van SHOP waarbij de cliënt centraal staat.

- Koken: de cliënten van de 24-uursopvang koken drie keer per week voor de groep. Per maaltijd hebben zij hiervoor een budget van 30 euro ter beschikking. Ze doen zelfstandig en indien nodig onder begeleiding van een opvangmedewerker boodschappen. Op de resterende dagen van de week worden maaltijden van een supermarkt of maaltijden in de buurt besteld of afgehaald. De cliënten denken over het thema 'gezond eten' actief mee. Ondanks de beperkte kookmogelijkheden serveerden de vrouwen afgelopen jaar wekelijks weer gevarieerde en internationale gerechten aan hun medebewoners. Deze situatie zal veranderen met de verhuizing naar het nieuwe pand, want dan zal door de cliënten zelf dagelijks gekookt.
- Er zijn vanaf het derde kwartaal activiteiten georganiseerd gebaseerd op het activiteitenplan: de wekelijkse terugkomende activiteiten, zoals twee keer per week een gezonde lunch voorbereiden samen met de cliënten, een (taart)bakactiviteit of een film- of bingoavond organiseren. De cliënten kunnen ook zelf ideeën inbrengen voor activiteiten en stemmen die af met de opvangmedewerkers.
- Housemeeting: maandelijks is er een housemeeting georganiseerd. De cliënten geven zelf punten voor de agenda, hebben een voorzitter en een notulist. Tijdens dit overleg van en door bewoonsters en onder supervisie van de medewerkers bespreken ze knelpunten binnen de leefgroep. Er worden afspraken voor verbetering gemaakt, waardoor cliënten leren samenwerken. Ook worden veranderingen bij SHOP besproken, zodat cliënten hun input kunnen leveren.
- In 2018 zijn regelmatig extra overlegmomenten met cliënten die op een van de slaapzalen verblijven, omdat er regelmatig conflicten en onderlinge irritaties waren. Dit was een wens vanuit de cliënten zelf.

1.3 KERNTAAK: FACILITEREN BASIS MEDISCHE ZORG

Er is een wekelijks inloopsprekkuur van een huisarts bij SHOP-opvang. Alle cliënten van de opvang kunnen bij de huisarts terecht, wel of niet verzekerd. De huisarts kan recepten voorschrijven voor verschillende medicijnen. Als het om niet verzekerde patiënten gaat dan biedt SHOP in samenwerking met de GGD de mogelijkheid om het consult te vergoeden.

Tabel 2 Consulten, bezoekers en medische klachten

Type klacht	2018	2017	2016
Totaal aantal consulten	86	100	75
Aantal unieke cliënten	28	36	41
Zwangerschap	4	15	16
Soa gerelateerde gesprekken	10	8	5
HIV	0	0	2
Hepatitis B	0	0	2
Psychische en sociale problematiek	45	43	17
Luchtwegen	11	11	2
Bewegingsapparaat	7	11	5
Anticonceptie	19	17	12
Overige klachten	40	44	54

Het viel de huisarts op dat in 2018 het aantal vaginale klachten steeg, maar er geen nieuwe zwangerschappen bijkwamen. Er is een stijging van de verstrekte prikpil en er is één soa-test door de huisarts afgenomen¹.

Het aantal unieke cliënten is gedaald, maar de daling had een beperkte invloed op het aantal consulten. Minder cliënten maken langer gebruik van het huisartssprek uur. Vooral de vraag naar gesprekken over psychische en sociale problematiek steeg in 2018.

Volgens de huisarts was er in het tweede kwartaal vooral veel vraag naar anticonceptie en soa-testen. Ook psychiatrische problematiek speelt een rol bij de doelgroep.

1.4 TRENDS & ONTWIKKELINGEN

- De verhuizing van de opvang is een actueel onderwerp binnen SHOP. In 2017 is een werkgroep huisvesting geïnstalleerd. De werkgroep hield zich intensief bezig met de inrichting van de fysieke omgeving, de organisatie van het werk in de nieuwe omgeving en de inhoudelijke agogische consequenties die de indeling van het nieuwe pand met zich meebrengt. De werkgroep heeft op al deze gebieden adviezen voor het MT uitgebracht. In verband met afspraken rond veiligheid, is actief samenwerking gezocht met de wijkagenten. Er zijn werkafspraken gemaakt, waaronder frequent contact. De wijkagenten komen ook op bezoek in de nieuwe opvang. Doelen zijn: contact met de medewerkers en de cliënten (bekendheid en elkaar snel kunnen opzoeken), preventie en tijdig kunnen interveniëren en de veiligheid vergroten.
- In het tweede kwartaal van 2018 is het startschot gegeven voor een betere samenwerking tussen maatschappelijk werkers en opvangmedewerkers. Iedere cliënt heeft een contactpersoon binnen de opvang (opvangmedewerker). Tussen deze contactpersoon, de maatschappelijk werker en de cliënt worden drie-gesprekken georganiseerd. In dit gesprek worden onder andere de doelen van de cliënt besproken en wordt er een taakverdeling gemaakt. Dit project is een pilot van een jaar en wordt iedere twee maanden geëvalueerd en bijgesteld. In het derde kwartaal is deze aanpak voortgezet. Door deze werkwijze staat de cliënt centraal. Zij krijgt ondersteuning voor het behalen van haar doelen vanuit de AHV en de opvang. Zowel cliënten als medewerkers zijn tevreden over de samenwerking.

¹ Cliënten worden gestimuleerd om voor SOA testen gebruik te maken van bestaande spreekuren bij de GGD en bij Spot 46.

- Wethouder mw. Kavita Parbhudayal bracht kort na haar installatie een bezoek aan de opvang. Ze heeft tijdens het bezoek met zowel medewerkers als cliënten gesproken. Ook heeft ze een bezoek gebracht aan het nieuwe pand.

1.5 URENREALISATIE 2018

Onderstaande tabel geeft de urenrealisatie van de opvang weer.

Tabel 3 Urenrealisatie 2018

Urenrealisatie per kerntaak eerste halfjaar 2018	Aantal beschikbare uren 2018	Gerealiseerde uren 2018	Verschil
I. Residentiële hulpverlening	16.530	16.530	0

2 KERNTAAK: NIET-RESIDENTIËLE OPVANG

De kerntaken van het ambulante team (AHV) (ABBA/VL/9704, aangepast op 22 maart 2019) betreffen:

- Prostitutie maatschappelijk werk: maatschappelijk werk voor (ex)sekswerkers.
- Praktische en psychosociale begeleiding van slachtoffers van mensenhandel.

2.1 ACTIVITEIT: AMBULANTE TEAM (AHV)

Hieronder volgen de tabellen van 2018 en ter vergelijking de tabellen van 2017 en 2016. Deze omvatten cliënten van prostitutie maatschappelijk werk en psychosociale begeleiding slachtoffers mensenhandel. Begeleiding van slachtoffers mensenhandel komt in hoofdstuk 3 aan bod.

2.2 PROSTITUTIE MAATSCHAPPELIJK WERK (PMW)

Tabel 4 Cliëntenbestand AHV

Cliëntenbestand AHV	2018	2017	2016
Aantal cliënten	280	308	296
Nieuwe cliënten	98	143	107
Afgesloten dossiers	83	74	73

Tabel 5 Totaal aantal cliënten AHV per doelgroep

Cliënten per doelgroep	2018	2017	2016
Cliënten PMW	171	167	155
Slachtoffers mensenhandel in begeleiding team AHV	109	140	133
Potentieel slachtoffer mensenhandel	0	0	0
Betrokkenen	0	1	8
Totaal	280	308	296

Het aantal cliënten in begeleiding daalt, net als het aantal nieuwe aangemelde cliënten. In vergelijking met eerdere jaren hebben meer cliënten hun traject bij SHOP afgesloten. Er is geen duidelijk oorzaak voor de daling, ook is onduidelijk of het een trend of incidentele daling betreft. SHOP gaat de komende periode de instroom van cliënten monitoren. Mogelijk heeft de personeelsswisseling in 2018 hierin een rol gespeeld.

2.3 URENREALISATIE 2018

Tabel 6 Urenrealisatie 2018 niet-residentiële hulpverlening

Urenrealisatie per kerntaak eerste halfjaar 2018	Begrote uren 2018	Werkelijke uren	Verschil
I.I Niet-residentiële hulpverlening	10.452	9.948,7	-503

In 2018 waren er veel personeelsswisselingen en zaten twee medewerkers in re-integratietrajecten. Dat heeft invloed gehad op de productieve uren, zoals blijkt uit bovenstaande tabel. De personeelsswisselingen hebben te maken met medewerkers die elders hun carrière voortzetten en medewerkers die ander taken op zich genomen hebben, zoals de zorgcoördinatie mensenhandel. Vacatures waren niet onmiddellijk in te vullen. Desondanks heeft SHOP zich ervoor ingezet om dit binnen een aannemelijke termijn te bewerkstelligen. Dit is terug te lezen in hoofdstuk 8, personele ontwikkelingen.

3 ZORGCÖÖRDINATIE 18+ EN 21- EN INFORMATIE EN ADVIESPUNT MINDERJARIGEN

Zorgcoördinatie 18+, ABBA/VL/9704 (aangepast op 22-3-2019) en ABBA/VS/6199.
Zorgcoördinatie 21- en Informatie en Adviespunt minderjarigen (ABBA/VL/14095).

De kerntaak zorgcoördinatie van slachtoffers van mensenhandel bestaat uit de volgende onderdelen:

- Opstellen, coördineren en monitoren van het zorgtraject van (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel.
- Onderhouden van de lokale en landelijke netwerk- en signaalfunctie.
- Kennis- en expertiseoverdracht aan samenwerkingspartners.

In 2017, na de afsplitsing van het prostitutie maatschappelijk werk, bleek de zorgcoördinatie door één functionaris te kwetsbaar om de continuïteit van de zorgcoördinatie te waarborgen. Daarom heeft SHOP halverwege 2018 een kernteam zorgcoördinatoren ingericht. Deze is inmiddels op volle sterkte. De leden van het team doen de zorgcoördinatie voor volwassenen en de zorgcoördinatie voor 21- en vormen het Informatie- en Adviespunt Minderjarigen (ABBA/VL/14095).

In samenwerking met FairWork voert SHOP sinds drie jaar voor de Gemeente Den Haag een project uit. In dit project worden de risicosectoren en risicogroepen in de stad met de focus op arbeids-uitbuiting in kaart gebracht. Het doel hiervan is bewustwording creëren bij verschillende doelgroepen.

SHOP voert daarnaast ook de zorgcoördinatie uit voor de regio Hollands Midden.

3.1 ACTIVITEIT: ZORGCÖÖRDINATIE 18+

De zorgcoördinator van SHOP verzorgt met ingang van 2016 als aparte functionaris de coördinatie van de zorg voor de slachtoffers van mensenhandel in Den Haag. Medio 2016 vond er een eerste interne en externe evaluatie plaats. Deze evaluatie was erop gericht in beeld te krijgen hoe de scheiding tussen de hulp- en zorgverlening en de zorgcoördinatie werd ervaren bij interne en externe samenwerkingspartners. De stakeholders waren zeer te spreken over de nieuwe werkwijze. Iedereen gaf aan dat een duidelijk aanspreekpunt binnen SHOP de samenwerking rondom de slachtoffers vergemakkelijkte. De interne en externe partners gaven echter ook aan dat de kwetsbaarheid van een één-persoonsfunctie een mogelijke risicofactor was voor de continuering van de zorgcoördinatie. Deze kwetsbaarheid werd medio 2017 duidelijk zichtbaar door de langdurige uitval (door ziekte) van de zorgcoördinator. Het duurde enige tijd voordat deze functionaris vervangen kon worden. De functie is inmiddels erg specialistisch en daarom is actuele kennis over de ontwikkelingen in het complexe werkveld (lokaal, nationaal en internationaal) een vereiste. SHOP beschikt over een aanzienlijke interne expertise en kon de functie daardoor blijven uitvoeren. In deze periode namen diverse collega's uit het maatschappelijk werk team de taken van de zorgcoördinator over. De ontstane situatie heeft derhalve de kwetsbaarheid van deze functie zichtbaar gemaakt en het signaal uit de evaluatie bevestigd.

Naar aanleiding van de ontstane situatie heeft SHOP in het derde kwartaal 2018 de functie bijgesteld (onder andere een verdeling onder meerdere medewerkers) en de huidige taken geëvalueerd. Het doel hiervan was de functie zodanig in te richten dat aan de vraag van de zorgcoördinatie op het gebied van seksuele-, arbeids- en criminele uitbuiting kan worden voldaan en de kwetsbaarheid in de huidige inrichting van de functie wordt weggenomen. Naar aanleiding daarvan heeft SHOP zich – mede door de komst van SHOP Jeugd - beziggehouden met het inrichten van een **kernteam zorgcoördinatoren**, wat betreft inhoud en formatie.

Het eerste halfjaar is SHOP een aantal keer benaderd door keten-/netwerkpartners over mogelijke doorplaatsing van slachtoffers in de 24-uursopvang van SHOP. Het gaat dan veelal om slachtoffers woonachtig of aangetroffen in andere gemeenten die in moeilijke en/of problematische

omstandigheden verkeren. Hoewel de gemeente waar het slachtoffer staat ingeschreven in beginsel de opvang, zorg en huisvesting dient te verzorgen, kunnen er zwaarwegende redenen zijn voor doorplaatsing naar een andere gemeente. In dit soort gevallen moet uitstroom uit de eerste opvang naar een andere gemeente geregeld worden. Opvallend is dat keten-/netwerkpartners veelal een beroep doen op SHOP voor doorplaatsing van schrijnende gevallen.

Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2019 - 2022

De huidige regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2015 - 2018 is afgelopen. Voor de komende jaren (2019 - 2022) willen de gemeenten Den Haag en Delft de bestaande visie aanpassen en aanscherpen. Er komt bijvoorbeeld extra aandacht voor de slachtoffers van mensenhandel en loverboys. In drie bijeenkomsten heeft SHOP, tijdens interactieve werksessies, bouwstenen aangedragen voor deze nieuwe koers. Het resultaat is een lijst met concrete ideeën, verbeterpunten en wensen die worden verwerkt in de regiovisie 2019 - 2022.

3.2 ACTIVITEIT: BEGELEIDING EN MONITORING SLACHTOFFERS MENSENHANDEL

De zorgcoördinatoren werken aan de versterking en verbreding van het relevante netwerk. Zij voeren gesprekken met partners in de regio, die in aanraking komen met slachtoffers van mensenhandel. Ze geven daarnaast voorlichting en presentaties.

In november is de expertmeeting mensenhandel in Den Haag mede door SHOP georganiseerd. Het thema was social media en mensenhandel. SHOP was de dagvoorzitter tijdens deze jaarlijkse netwerkbijeenkomst.

Tabel 7 Cliënten zorgcoördinatie 2018

Aantal cliënten zorgcoördinatie	2018
Totaal aantal cliënten zorgcoördinatie	120
Afgesloten trajecten	3
Cliënten in traject bij MW	109
waarvan nieuw	22
Nieuwe gebruikers B8-regeling	19

11

Tabel 8 Slachtoffers mensenhandel in begeleiding bij SHOP (gender) 2018

Slachtoffers mensenhandel	2018	2017	2016
Vrouwen	62	155	144
Mannen	58	7	5
Transgenders	1	5	6
Totaal aantal slachtoffers mensenhandel	112	167	155

Tabel 9 Slachtoffers mensenhandel en vorm van uitbuiting 2018

Slachtoffers mensenhandel en vorm van uitbuiting	2018	2017	2016
Totaal seksuele uitbuiting	64	95	97
Seksuele uitbuiting vrouw	51	82	86
Seksuele uitbuiting man	12	12	10
Seksuele uitbuiting transgender	1	1	1
Totaal overige uitbuiting	59	46	36
Overige uitbuiting vrouw	11	16	14
Overige uitbuiting man	46	30	22
Overige uitbuiting transgender	2	0	36
Totaal	123	141	133

Bovenstaande tabellen geven aan dat conform de landelijke trend het aantal aangemelde slachtoffers licht daalt. In het bijzonder daalt het aantal vrouwelijke slachtoffers, terwijl de aanmelding van mannelijke slachtoffers aanzienlijk groeit. De aanmeldingen die betrekking hebben tot seksuele dienstverlening dalen voor het derde jaar. Aanmeldingen met betrekking tot andere vormen van uitbuiting (andere sectoren) en criminele uitbuiting blijven stijgen. Factoren die in deze ontwikkelingen een rol kunnen spelen zijn complex en zijn object van analyses op landelijk niveau. SHOP signaleert hierna enkele elementen: de organisatie van het werk in de seksuele dienstverlening is in ontwikkeling; de vormen van contactlegging tussen klant en sekswerker, bijvoorbeeld via internet, veranderen en zijn minder zichtbaar. Daarnaast groeit de aandacht op lokaal en landelijk niveau voor andere vormen van uitbuiting. In Den Haag is SHOP in samenwerking met FairWork sinds drie jaar bezig de bewustwording rond dit thema te vergroten. Bovendien hebben SHOP/ Perspektief/ISZW en CoMensha een convenant afgesloten over de zorgcoördinatie en het opvangen van slachtoffers mensenhandel in arbeidssituaties (het zogenoemde Grote Groepen convenant).

Sinds het tweede kwartaal van 2018 is het in CVS DAS mogelijk de categorie 'overige uitbuiting' uit te splitsen naar arbeids- en criminele uitbuiting. Een belangrijke stap bij het in kaart brengen van de diverse vormen van uitbuiting en voor de beleidsontwikkeling. De cijfers laten in de afgelopen twee kwartalen het volgende beeld zien.

Tabel 10 Slachtoffers mensenhandel en vorm van uitbuiting 2018

Slachtoffers mensenhandel naar vorm van uitbuiting	2018
Totaal seksuele uitbuiting	64
Seksuele uitbuiting vrouw	51
Seksuele uitbuiting man	12
Seksuele uitbuiting transgender	1
Totaal arbeidsuitbuiting	56
Arbeidsuitbuiting vrouw	10
Arbeidsuitbuiting man	46
Arbeidsuitbuiting transgender	-
Totaal criminele uitbuiting	3
Criminele uitbuiting vrouw	1
Criminele uitbuiting man	-
Criminele uitbuiting transgender	2
Totaal	123

3.3 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- EN INFORMATIE- EN ADVIESPUNT MINDERJARIGEN

In april 2017 is SHOP gestart met het pilotproject '*Informatie- en adviespunt en zorgcoördinatie mensenhandel minderjarigen*' (ABBA/VL/14053). Op 23 oktober 2017 ging de website van SHOP Jeugd online waarmee SHOP Jeugd online werd gelanceerd.

SHOP Jeugd was in 2018 online actief op Facebook en Instagram. Elke week werden berichten over diverse thema's gepost.

Er vond een mediacampagne plaats met een speciaal ontworpen animatiefilmpje van SHOP Jeugd en er zijn posters gedrukt. In totaal zijn 126 posters verspreid op middelbare scholen in Den Haag, 40 toiletposters op plekken waar de doelgroep elkaar ontmoet. Verder zijn er 15.000 'boomerang' kaarten verspreid in de hele stad.

De animatiefilm is gelanceerd door een promotieactie op Facebook. Daarnaast werd het filmpje via Facebook en Instagram verspreid als reclame onder jongeren tussen de 13 en 23 jaar die in de regio Haaglanden wonen. Via deze weg zijn in totaal 10.118 jongeren bereikt. Het filmpje is 3.800 keer

bekeken en 716 bezoekers klikten daarna door naar de website. Tevens wordt het filmpje op de digitale muurkrant van het Centrum Seksuele Gezondheid getoond.

3.4 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- AANMELDINGEN EN BEZOEKERS

Tabel 11 Cliënten 2018

Aanmeldingen 2018	2018
Aanmeldingen	9
Afgesloten	2
Cliënten op 31-12-2018	7

Digitale bezoekers

Binnen social media is SHOP Jeugd actief op Facebook en Instagram. Wekelijks worden berichten gepost over diverse thema's om de doelgroep te informeren en te bereiken. Aan bod komen daarbij onder meer seksualiteit, sexting, prostitutie en mensenhandel.

Tabel 12 Aantal digitale bezoekers 2018

Aantal digitale bezoeken SHOP Jeugd	2018
Website SHOP Jeugd	1.956 bezoekers
Facebook	59 volgers
Instagram	122 volgers

De eerste jaarevaluatie van de SHOP Jeugd website heeft plaatsgevonden. Naar aanleiding hiervan wordt de website aangepast met actuele cijfers, linken naar samenwerkende organisaties, andere naslagwerken en FAQ's.

3.5 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- VOORLICHTINGEN, INFORMATIE & ADVIES, PRESENTATIES EN INTERVIEWS

SHOP Jeugd neemt deel aan diverse overleggen in de gemeente Den Haag, binnen de regio Hollands Midden en op landelijk niveau:

- **Expertiseteam Minderjarigen Mensenhandel Haaglanden (EMMH).** Elke zes weken is er een casuïstiek overleg waarvoor allerlei organisaties uit de jeugdhulpverlening worden uitgenodigd. Tijdens dit overleg worden ook signalen en informatie rondom mensenhandel (18-) gedeeld. Met ingang van 2019 neemt SHOP de rol van voorzitter van het casuïstiek overleg EMMH over.
- **Werkgroep preventie en voorlichting.** Deze werkgroep komt vier keer per jaar bij elkaar. Alle aanbieders rondom de preventie van mensenhandel in Den Haag doen mee en bespreken hun aanbod, signalen en eventueel nieuwe initiatieven met elkaar (18-).
- **Ketengroep zorgnetwerk mensenhandel, Den Haag.** De gemeente Den Haag organiseert elk kwartaal een overleg over 18- en 18+ met alle ketenpartners in Den Haag.
- **Landelijk platform meldpunten mensenhandel minderjarigen.** Georganiseerd door en bij CoMensha. Twee à drie keer per jaar komen alle landelijke organisaties bij elkaar. Aan bod komen onder andere regionale signalen, ervaringen en hiaten (18-).
- **Zorgcoördinatorenoverleg.** Georganiseerd door CoMensha. Elk kwartaal komen alle zorgcoördinatoren uit heel Nederland bij elkaar voor het uitwisselen en delen van ervaringen, signalen en hiaten. Dit overleg heeft ook een intervisiemoment. Vanuit dit platform worden zaken bij het SOM op een hoger niveau ingebracht (18+ en 18-).

- SHOP ZoCo neemt deel aan twee **casuïstiek overleggen** rondom minderjarige slachtoffers van mensenhandel in Leiden en Gouda. Deze overleggen worden georganiseerd door ZoCo Hollands Midden (18-).
- Vanuit het **Prostitutieplatform Den Haag** is een initiatief ontstaan om een intervisiemoment te organiseren, waarbij ook vraagstukken rondom minderjarigen aan bod komen. Vanuit de ZoCo en SHOP Jeugd is deelname toegezegd. Deze bijeenkomst vindt elk kwartaal plaats.

Voorlichtingen

In 2018 zijn de volgende voorlichtingen gegeven:

- Twee voorlichtingen op Schakenbosch op de groep over het aangeven van grenzen en sexting.
- Bij de Jutters/Palmhuis aan de professionals door SHOP Jeugd.
- Bij politiebureau Laak door SHOP jeugd aan jongeren uit de wijk en hun moeders. De opkomst was hierbij erg groot. Er waren in totaal 60 aanwezigen.
- SHOP Jeugd zat in de jury en hielp mee met de voorbereiding van het *me too event*; een samenwerking tussen de GGD Haaglanden en centrum 1622. Tijdens dit evenement waren 175 studenten van het ROC Mondriaan aanwezig om opdrachten te doen omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- SHOP jeugd is een samenwerking aangegaan met Fier! Den Haag en gaf voorlichting aan alle medewerkers van het Flexcollege in Den Haag. Deze voorlichting is onderdeel van een voorlichtingenreeks. Er komen ook voorlichtingen voor alle klassen op het Flexcollege, tijdens een ouderavond en voor docenten over hoe zij kunnen handelen bij seksueel grensoverschrijdend gedrag, sexting of signalen van mensenhandel. De volgende voorlichtingen vinden in Q1 van 2019 plaats.

3.6 ZORGCOÖRDINATIE HOLLANDS MIDDEN

In 2018 heeft het team zorgcoördinatie actief contact gelegd met alle ketenpartners om de aanpak van mensenhandel op de agenda te zetten en te komen tot samenwerkingsafspraken. Dit gaat door in 2019. In totaal kwamen er 4 aanmeldingen in 2018 vanuit Hollands Midden binnen, waarvan 1 uit het criminele uitbuitingscircuit.

3.6.1 VOORLICHTINGEN, INFORMATIE & ADVIES, PRESENTATIES EN INTERVIEWS

In 2018 zijn 4 voorlichtingen gegeven in samenwerking met het Leger des Heils in de regio Hollands Midden. Deze voorlichtingen zijn gegeven aan professionals van stichting Barka, het sociaal wijkteam van Kaag en Braassem, die mogelijk slachtoffers van mensenhandel tegenkomen in hun werk. Er is 1 keer voorlichting gegeven bij het STUV aan uitgeprocedeerde asielzoekers die kwetsbaarder zijn om in een uitbuitingssituatie terecht te komen.

Daarnaast is er een presentatie gegeven over de rol van zorgcoördinatie bij het ambtelijk overleg publieke gezondheid HM (AOPG) en het portefeuillehouders overleg publieke gezondheid HM (PPG). Dit om de subsidieaanvraag voor HM over mensenhandel nog beter op de kaart te zetten en het belang van zorgcoördinatie te benadrukken.

Opening op 28 november van de tentoonstelling 'open je ogen' van CoMensha in Alphen aan den Rijn. Directeur Ina Hut (CoMensha) en Maria Scali (SHOP) spraken met de burgemeester en openden samen de tentoonstelling.

3.7 ARBEIDSUITBUITING

SHOP voert sinds 2016 in samenwerking met FairWork een project uit met de focus op arbeidsuitbuiting. In 2016 is gewerkt aan een verkenning van dit probleem. De gesprekken, gevoerd met stakeholders, migrantenorganisaties en arbeidsmigranten zelf, maakten duidelijk dat arbeidsuitbuiting ook in Den Haag voorkomt. Vanuit de gemeente is het belangrijk om dit probleem met concrete activiteiten aan te pakken. Aanbevelingen uit de verkenning zijn onder andere gericht op training en bewustwording van zowel migranten en migrantenorganisaties als professionals die uitbuiting kunnen tegenkomen. Daarnaast werd gepleit voor verder verkennend onderzoek naar de arbeidssituatie van specifieke (migranten)groepen in de gemeente.

De Gemeente Den Haag heeft naar aanleiding van de verkenning het thema arbeidsuitbuiting op de agenda gezet en SHOP en FairWork gevraagd een verdere bijdrage te leveren in de aanpak. In 2017 hebben beide organisaties gewerkt aan een gezamenlijke aanpak met betrekking tot voorlichting en informatie en verdere verkenning onder de verschillende doelgroepen. De samenwerking voor de ondersteuning van slachtoffers is versterkt. Deze activiteiten zijn ook in 2018 voortgezet. SHOP neemt in het bijzonder de volgende elementen uit het project voor haar rekening:

- ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal gericht op de doelgroep LVB²;
- bewustwording bewerkstelligen en voorlichting en informatie geven aan de doelgroepen;
- jeugd, Chinezen en Roemenen (het gaat hier om de doelgroep zelf en de stakeholders die actief zijn bij de doelgroepen).

Binnen dit driejarige project heeft SHOP de afgelopen periode bijzondere aandacht besteed aan de doelgroep LVB die kwetsbaar is voor arbeidsuitbuiting. Globaal zijn hier twee redenen voor aangevoerd. Ten eerste geven de betrokken organisaties wel aandacht aan de problematiek rondom seksuele uitbuiting, maar niet specifiek aan arbeidsuitbuiting. Werk is geen gesprekstema en preventie heeft geen specifieke aandacht. Ten tweede brengt de beperking van cliënten met zich mee dat ze niet of slecht op de hoogte zijn van wat normaal is op de werkvloer of in de maatschappij. Het doel van dit project is om genoemde lacunes op te vullen en te komen tot een structurele samenwerking. In eerste instantie ligt de focus op de professionals, aangezien zij de toegangspoort tot de cliënten zijn. Er is nieuwe voorlichting/training ontwikkeld voor hulpverleners die te maken krijgen met de doelgroep LVB om bewustwording rondom arbeidsuitbuiting te vergroten.

Nu de aandacht voor het onderwerp is gewekt en betrokken organisaties het belang ervan inzien, begint het weerbaar maken van de doelgroep zelf. Om de zelfredzaamheid te vergroten en cliënten kennis te laten maken met wat gangbaar is op een werkvloer moet ook voor hen een training worden ontwikkeld. Dit kan preventief werken als cliënten zelf de signalen van arbeidsuitbuiting leren te herkennen. Partijen stellen gezamenlijk vast wat de LVB-doelgroep moet weten over werk en uitbuitingssituaties. Hiervoor is de expertise van organisaties die werken met de doelgroep LVB noodzakelijk. Door samen te werken sluit het eindproduct aan op de wensen van de betrokken organisaties. De kans dat het eindproduct in de toekomst echt wordt ingezet, is daardoor veel groter. De eerste gesprekken omtrent dit initiatief zijn inmiddels gevoerd. In november heeft de zorgcoördinator arbeidsuitbuiting workshops gevolgd gericht op communicatie met LVB-cliënten en professionals laten ervaren hoe het is om LVB te hebben. Met deze ervaring en de samenwerking met op LVB gerichte organisaties brengt SHOP naar verwachting een goed product tot stand in 2019. Er is dan ook een aanvraag ingediend om het project volgend jaar te kunnen voortzetten.

² LVB staat voor 'lichte verstandelijke beperking', en refereert aan mensen waarbij de verstandelijke vermogens minder ontwikkeld zijn.

3.7 URENREALISATIE ZORGCOÖRDINATIE

Tabel 13 Urenrealisatie zorgcoördinatie 2018

Urenrealisatie	Begrote uren 2018	Gerealiseerde uren 2018	Vershil
III. Zorgcoördinatie 18+ en arbeidsuitbuiting	1.639	2.794	+ 546
ABBA/VS/6199 (2017)	609		
Zorgcoördinatie 18-/ SHOP Jeugd (ABBA/VL/14053)	1.632	1.045	- 587
Totaal	3.880	3.839	- 41

Bij de zorgcoördinatie is een kleine afwijking te zien (1,56%) tussen de beschikbare en gerealiseerde uren.

4 KERNTAAK: SPOT 46: DIENSTENCENTRUM

De verschillende plannen en doelen van Spot 46 voor 2018 zijn in een werkplan vastgelegd. In dit hoofdstuk worden de resultaten van deze plannen en doelen besproken.

Tabel 14 Plannen en doelen voor Spot 46 2018

Plannen en doelen voor Spot 46 uit het werkplan 2018
1.200 bezoeken door 200 unieke bezoekers
Websites: 45.000 bezoeken
400 unieke sekswerkers zijn per e-mailbericht, sms of app benaderd en geïnformeerd over Spot 46
500 sekswerkers zijn telefonisch en 100 sekswerkers per e-mail voorzien van informatie en advies
Monitoren van ontwikkelingen rondom sekswerk in de regio Haaglanden en waar nodig onderzoek doen
Spot 46 organiseert activiteiten rond het thema 'Stigma Voorbij'
Klantenactie in samenwerking met het Centrum Seksuele Gezondheid

4.1 ACTIVITEIT: INFORMATIE EN ADVIES

Spot 46 geeft informatie en advies tijdens het inloopsprek uur en via telefoon, Twitter, Facebook en (mobiele) website. In deze paragraaf worden de resultaten daarvan beschreven.

In onderstaande grafieken en tabellen wordt weergegeven hoe vaak Spot 46 in 2018 is bezocht door sekswerkers, onderverdeeld naar mannen, vrouwen en transgenders. Daarnaast wordt ook gerapporteerd over de nationaliteiten van klanten. Hoeveel mensen in 2018 voor het eerst Spot 46 bezochten en welke thema's zijn besproken. Het aantal keer dat er informatie en advies is verstrekt per onderwerp. Hoe vaak en naar wie sekswerkers zijn doorverwezen door Spot 46. Tot slot wordt het aantal bezoekers van de (mobiele) website gepresenteerd.

4.1.1 BEZOEKERS VAN SPOT 46

In 2018 hebben 215 unieke bezoekers Spot 46 bezocht. Belangrijk om op te merken dat in de eerste maanden van het jaar het aantal unieke bezoekers altijd hoger ligt dan de maanden daarna, omdat bezoekers in het begin van elk jaar opnieuw als uniek worden geteld. Later daalt dit aantal door de terugkerende bezoekers die eerder in het jaar al zijn geweest.

Tabel 15 Aantal unieke bezoekers Spot 46

Aantal unieke bezoekers	2018	2017	2016
Nieuw	128	130	115
Terugkerend	87	98	55
Totaal	215	228	170

Tabel 16 Aantal unieke bezoekers naar gender

Aantal unieke bezoekers naar gender	2018	2017	2016
Vrouw	187	187	145
Man	15	20	14
Transgender	13	21	11
Totaal	215	228	170

Tabel 17 Nationaliteiten unieke bezoekers

Nationaliteit unieke bezoekers Spot 46	2018	2017	2016
Nederland	60	33	31
Latijns-Amerika/ Spaanstalig	28	20	26
Roemenië	56	15	10
Hongarije	17	12	14
Bulgarije	6	5	4
Oost-Europees overig	12	5	5
Thais	8	6	6
Anders	28	4	4
Totaal	215	100	100

4.2 BEZOEKEN AAN SPOT 46

Tabel 18 laat het totaal aantal bezoeken aan Spot 46 zien van 2018, 2017 en 2016, onderverdeeld naar gender.

Tabel 18 Aantal bezoeken aan Spot 46 onderverdeeld naar gender

Aantal bezoeken	Totaal 2018	Totaal 2016	Totaal 2017
Vrouwen	736	839	754
Mannen	53	36	86
Transgenders	224	231	177
Totaal	1013	1106	1017

18

Tabel 19 Aantal bezoeken per nationaliteit van de bezoekers Spot 46

Bezoeken en nationaliteit van de bezoekers	2018	2017
Nederland	212	230
Latijns-Amerika/Spaanstalig	365	352
Roemenië	211	135
Hongarije	85	101
Bulgarije	28	40
Oost-Europees overig	58	62
Thais	36	48
Anders	41	36
Totaal	1036	1004

Tabel 19 laat een groei zien van bezoekers met een Roemeense en Thaise nationaliteit. Bezoekers met de Hongaarse en Bulgaarse nationaliteit zijn gedaald. Er is ook een toename waar te nemen onder de bezoekers met de Latijns-Amerikaanse nationaliteit. De Thaise salons worden bezocht door een Thais sprekende medewerker en vanaf 2019 is een maatschappelijk werker van SHOP actief betrokken bij deze bezoeken.

4.3 BEZOEKEN EN BESPROKEN THEMA'S

Tabel 20 Besproken thema of aanleiding bezoeken

Aanleiding bezoeken	2018	2017	2016
Wet- en regelgeving	214	135	0
Belasting	63	105	228
Financieel	70	100	204
KvK ³	6	0	19
Huisvesting	37	45	0
Welzijn	58	84	120
Juridisch	50	46	179
Instappen/seksuele dienstverlening	36	63	58
Uitstappen/RUPS	14	37	83
Soa/hiv	55	60	159
Overige gezondheid	42	38	71
Condooms/sponsjes/glijmiddel	216	160	0
Gesprek/koffie/thee	71	145	152
Overig	17	55	144
Totaal	949	951	1317

Tijdens een bezoek komen geregeld meerdere thema's aan bod. Bezoekers lijken goed op de hoogte te zijn voor welke informatie en advies zij terecht kunnen bij Spot 46. De medewerkers van Spot zijn Hongaars-, Roemeens-, Spaans- en Nederlandstalig waardoor de toegankelijkheid groot is. Daarnaast geniet Spot 46 van een stijgende bekendheid.

19

4.4 DOORVERWIJZINGEN NAAR ANDERE ORGANISATIES

Tabel 21 Aantal doorverwijzingen

Doorverwijzingen	2018	2017	2016
Advocatuur	8	8	16
Belangenbehartiging Liberty The Hague en PROUD	4	9	0
Belastingdienst	0	0	0
Boekhouder/accountant	9	20	28
Gemeente	1	3	0
GGD/Soa-centrum	13	29	19
KvK	9	3	7
Politie/HEIT	0	3	0
PsyQ	0	0	0
RUPS	0	2	6
SHOP	21	40	40
Verzekering	0	2	14
Overig	33	nvt	nvt

4.5 INFORMATIE PER TELEFOON EN E-MAIL

Onderstaande tabellen geven aan wat de inhoud (tabel 22) en de frequentie is van het gesprek per telefoon en WhatsApp aan sekswerkers, familie en vrienden van sekswerkers en exploitanten. Tabel 23 geeft weer hoe vaak de medewerkers van Spot 46 per telefoon of WhatsApp benaderd zijn door sekswerkers (categorieën mannen, vrouwen en transgenders), familie en vrienden van sekswerkers, exploitanten en netwerkpartners. Netwerkpartners benaderen Spot 45 regelmatig per mail.

Tabel 22 Besproken thema's per telefoon

Besproken thema's per telefoon	2018	2017	2016
Regelzaken	150	0	0
Belasting	93	85	140
Financieel	44	35	68
KvK	7	0	0
Huisvesting	22	38	38
Welzijn	30	37	47
Juridisch	31	35	35
Instappen/seksuele dienstverlening	29	82	58
Uitstappen/RUPS	14	30	43
Soa/hiv	220	151	103
Gezondheid algemeen	72	37	35
Overig	29	73	279
Totaal	741	679	846

Tabel 23 Aantal keer informatie en advies gegeven per telefoon

Advies en informatie per telefoon en mail	2018	2017	2016
Vrouwen	602	459	321
Mannen	25	17	14
Transgenders	53	67	78
Exploitanten	19	20	9
Familie/vrienden	2	11	6
Netwerkpartners (inclusief via de mail is dit 738 keer)	273	8	8
Totaal	753	582	463

Het doel om in 2018 500 keer door sekswerkers benaderd te worden voor advies, is behaald.

Tabel 24 Besproken thema's per telefoon

Besproken thema's per telefoon	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Totaal 2018
Regelzaken	24	42	36	48	150
Belasting	22	26	22	23	93
Financieel	10	11	9	14	44
KvK ⁴	1	1	0	5	7
Huisvesting	4	7	3	8	22
Welzijn	6	5	12	7	30
Juridisch	13	9	5	4	31
Instappen/seksuele dienstverlening	7	11	6	5	29
Uitstappen/RUPS	2	4	6	2	14
Soa/hiv	53	46	63	58	220
Gezondheid algemeen	16	20	19	17	72
Overig	11	11	2	5	29
Totaal	169	193	183	196	741

Tabel 24 geeft weer welke informatie aan sekswerkers is verstrekt op het moment dat zij Spot 46 telefonisch benaderden.

Naast het geven van informatie en advies aan sekswerkers tijdens persoonlijke bezoeken aan Spot 46 en via telefoon en email, geeft Spot 46 ook informatie en advies via de website en mobiele website. In 2018 werden deze 689 keer bezocht (mobiele website 517 keer, gewone website 172 keer). De website van Spot 46 is inmiddels 7 jaar oud. In 2019 wordt gekeken of een vernieuwde website nodig en haalbaar is. Spot 46 gebruikt Twitter en Facebook om informatie en advies te geven en informatie te delen. In 2018 is via Twitter 35 keer informatie gedeeld en via Facebook 59 keer. Het publiek dat deze informatie leest is breder dan sekswerkers. Deze berichten worden zowel geliked als gedeeld.

21

4.6 ACTIVITEIT: ONDERSTEUNING BIJ PROFESSIONEEL WERKEN

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven over hoe Spot 46 sekswerkers ondersteunt bij professioneel werken door spreekuren van netwerkpartners te faciliteren. Het gaat hier om een juridisch spreekuur, een spreekuur van de boekhouder en spreekuren van het Centrum Seksuele Gezondheid (CSG).

Tabel 25 Doelen uit het werkplan ondersteuning professioneel werken

Doelen uit het werkplan 2018 ondersteuning professioneel werken	
Spreekuur Centrum Seksuele Gezondheid Regionaal soa-centrum	200 consulten
Juridisch spreekuur	50 consulten
Spreekuur boekhouder	100 consulten

4.7 FACILITEREN VAN SPREEKUREN VAN NETWERKPARTNERS

Spot 46 ondersteunt sekswerkers bij professioneel werken door spreekuren van netwerkpartners te faciliteren. Het gaat hier om een juridisch spreekuur, een spreekuur van de boekhouder en spreekuren van het Centrum Seksuele Gezondheid (CSG).

Tabel 26 Aantal consulten per spreekuur

	Doel 2018	2018	2017	2016
Spreekuren Centrum Seksuele Gezondheid	200 consulten	250	203	194
Juridisch spreekuur	50 consulten	37	24	60
Spreekuur boekhouder	100 consulten	155	104	109

Naast de spreekuren van het CSG bij Spot 46, heeft Spot 46 samen met het CSG outreachend werk gedaan in de raamstraten om sekswerkers op locatie te kunnen testen. Voor de resultaten hiervan zie hoofdstuk 5.

4.8 BEWUSTWORDINGSACTIVITEITEN EN FACILITEREN VAN VEILIG WERKEN

Activiteiten die onder deze categorie vallen zijn:

- In 2018 is twee keer een klantenactie georganiseerd in samenwerking met de GGD. Tijdens deze actie zijn vooral de klanten aangesproken om hun verantwoordelijkheid te nemen wat betreft veilige seks, zich laten testen op soa's (in totaal hebben 57 klanten zich laten testen) en het melden van mogelijke misstanden.
- Ook heeft Spot 46 in het vierde kwartaal sekswerkers ondersteund met professioneel werken door voor het tweede jaar achtereenvolgende de Week van het Condoom te organiseren. Deze week heeft als doel veilige seks te promoten. Sekswerkers en klanten worden geïnformeerd over condoomgebruik en veilige sekstechnieken en krijgen de mogelijkheid een soa-test te doen. Er was ook een workshop voor sekswerkers van condoomproducent Asha International bij Spot 46. Tijdens de Week van het Condoom hebben 19 sekswerkers en 40 klanten zich laten testen.
- In 2018 zijn sekswerkers ondersteund bij professioneel werken door het verstrekken van producten (zoals condooms, glijmiddel, sponsjes en detectiepenningen) tegen inkoop prijs tijdens veldwerk en spreekuren, zodat zij hun werk veilig kunnen doen.

4.9 ACTIVITEIT: EXPERTISE- EN KENNISCENTRUM

Spot 46 heeft in 2018 verscheidene keren andere organisaties en betrokkenen geïnformeerd over haar werkwijze en ontwikkelingen rondom sekswerk. Drie keer per jaar verschijnt er een nieuwsbrief en Spot 46 wordt regelmatig gebeld of gemaild door andere organisaties en geïnteresseerden met vragen. Hierna volgen andere manieren waarop Spot 46 werkt aan de activiteit expertise en kennis.

4.9.1 KENNISUITWISSELING MET ORGANISATIES

Spot 46 heeft kennis en expertise uitgewisseld tijdens werkbezoeken en bijeenkomsten, zowel bij Spot 46 als bij andere organisaties. Een belangrijk aspect hierbij is leren van anderen door te horen hoe zij werken. Ook heeft Spot 46 kennis vergaard door het bijwonen van bijeenkomsten. De volgende werkbezoeken en bijeenkomsten vonden plaats:

- presentatie door Spot 46 over onderzoek naar het uitstapprogramma bij Meet & Greet SOA Aids;
- presentatie onderzoek Sekswork en Geweld in Nederland van SOA Aids en PROUD;
- werkbezoek aan Espacios de Mujer in Colombia;
- organisatie (in samenwerking met Liberty) van twee bijeenkomsten met de buurtbewoners van de Doubletstraat;
- met Non Nobis op werkbezoek bij Ghapro en raamstraten in Antwerpen;
- deelname aan de bijeenkomst Netwerk VN Vrouwenverdrag in Utrecht;
- werkbezoek van wethouder Parbhudayal aan Spot 46 en veldwerk met de wethouder in de raamstraten tijdens de Week van het Condoom;
- workshop bij CSG over wat SHOP en Spot 46 doen;
- presentatie van de resultaten van de verkenning Verandering op maat tijdens de landelijke RUPS-dag.

Spot 46 nam deel aan:

- het Nationaal Congres Soa Aids;
- de boekpresentatie van United Under a Red Umbrella;
- de conferentie de Legale Façade georganiseerd door SOA Aids en PROUD;
- Meet & Greet van SOA Aids;
- CCV themabijeenkomst;
- SWexpertise (3x).

23

4.9.2 ONDERZOEK EN VERKENNINGEN

Er zijn verkenningen uitgevoerd naar de behoeften van Roemeense sekswerkers, sekswerkers die in de niet-vergunde sector werken en het uitstapprogramma van SHOP. Daarvoor zijn rapporten en een factsheet geschreven, die in de afrondingsfase zitten. In de verkenning naar de werkwijze om mannelijke sekswerkers te bereiken, heeft Spot 46 in het vierde kwartaal twee bijeenkomsten georganiseerd met een mannelijke sekswerker (Lyle Muns). Onderwerp van gesprek was het verbeteren van de werkwijze om mannelijke sekswerkers te bereiken.

Daarnaast heeft Spot 46 interviews en focusgroepsdiscussies in het vierde kwartaal uitgevoerd in de Doubletstraat en de Geleenstraat. Deze quickscan werd uitgevoerd door SHOP in samenwerking met Liberty The Hague. Het doel hiervan was informatie verzamelen over hoe sekswerkers de huidige werksituatie ervaren en hoe zij de ideale werksituatie zien. De QuickScan werd gedaan in opdracht van de Gemeente Den Haag en is onderdeel van de verkenning die door de Gemeente wordt gedaan in verband met een mogelijke verplaatsing van de raamstraten. Het rapport is aan de Gemeentelijke werkgroep aangeboden.

4.9.3 MEDIAMONITORING

Spot 46 monitort wekelijks media, geplande vergaderingen van ministeries, Tweede Kamer en de gemeente op voor de sector relevante onderwerpen. Op die manier houdt Spot 46 haar informatieniveau op pijl en blijft op de hoogte van de ontwikkelingen rondom sekswork. De verkregen informatie wordt waar nodig gedeeld met cliënten of met collega's via e-mail en op Facebook en Twitter.

4.9.4 MEDIA-AANDACHT EN ANDERE INTERVIEWS

Bij de kerntaak expertise en kennis hoort ook de media-aandacht die Spot 46 heeft kregen en interviews die er zijn gegeven. In het vierde kwartaal bestond de media-aandacht uit:

- artikel in AD over de aankondiging van 'Week van het Condoom'.
- interview met AD Haagsche Courant over 'Week van het Condoom' en het bezoek van de wethouder hieraan.
- interview met Broodje Bral n.a.v. 'Week van het Condoom'.

Media-aandacht en communicatie in 2018:

- interview met AD Haagsche Courant over de demonstratie in de Doubletstraat.
- artikel in de Posthoorn en AD Haagsche Courant over prijs BEMIN
- radio-interview bij Broodje Bral (Omroep West over prijs BEMIN)
- tv-interview – RTV Discus (TV Den Haag) over klantenactie in maart
- radio-interviews over de klantenactie in juni bij Broodje Bral (Omroep West) en Dossier Mastenbroek (Den Haag FM).
- verhaal van een transgender sekswerker is verschenen in het boek Nieuwe Namen van Eveline van de Putte. Spot 46 heeft hieraan meegewerkt door te vertalen.
- interview met ASW-studenten van de Universiteit Utrecht voor een studieopdracht.

4.10 ACTIVITEIT: SYNERGIE VERGROTEN

In deze paragraaf wordt beschreven hoe Spot 46 de synergie heeft vergroot tussen de verschillende organisaties en betrokkenen uit het veld. Spot 46 nam deel aan externe overleggen en bijeenkomsten, stimuleert kennisuitwisseling met organisaties en vervult een verbindende rol binnen het netwerk.

24

4.10.1 VERBINDENDE ROL

Een van de belangrijkste tools om contact en kennisuitwisseling tussen lokale partners te stimuleren is de halfjaarlijkse netwerkbijeenkomst van Spot 46. Tijdens de eerste netwerkbijeenkomst in 2018 is het initiatief ontstaan voor een gemeenschappelijke folder voor sekswerkers met informatie van alle netwerkpartners. Deze is verschenen in zes talen. Een andere bijeenkomst die Spot 46 faciliteert is het Haags veldwerkoverleg. Hiervan vonden er in 2018 drie plaats.

4.10.2 CONTACT MET NETWERKPARTNERS

Spot 46 werkt ook aan het vergroten van de synergie door contact te onderhouden met netwerkpartners via telefoon en e-mail. In tabel 27 wordt weergegeven welke thema's zijn besproken. In 2017 werden de mail en telefonische contacten niet gescheiden gerapporteerd, in 2018 wel. De verschillende tabellen laten zien dat er een toename is in het contact met netwerkpartners.

Tabel 27 Besproken thema's met netwerkpartners

Besproken thema's met netwerkpartners	2018 Exclusief mail	2017 Inclusief mail
Expertise en kenniscentrum	90	113
Overdracht cliënt	36	80
Samenwerking projecten/activiteiten	126	533
Overig	23	36

4.11 ACTIVITEIT: STIGMA VOORBIJ

Spot 46 werkt op verschillende manieren aan de activiteit 'Stigma voorbij'⁵. In 2018 heeft zij dit onder andere gedaan door het voortzetten van de werkgroep 'Intimiteit op recept' middels contact met leden van de werkgroep en experts op dit gebied en het volgen van actualiteiten rond dit thema.

In opdracht van SHOP is in 2017 door Spot 46, belangenbehartigingsvereniging Liberty The Hague en Stichting Alice een interactieve installatie opgezet. Vanaf 17 december 2017 en tot de eerste week van januari was de interactieve kunstervaring BEMIN te bezoeken. In juni 2018 won BEMIN de Gouden Caleidoscoop van het Fonds voor Cultuurparticipatie en werd daarmee verkozen tot beste cultuurparticipatieproject van Zuid-Holland. Deze kunstervaring levert een bijdrage aan de destigmatisering van sekswerkers.

Gedurende vijf maanden was Spot 46 samen met studenten van de Hogeschool Leiden opdrachtgever voor twee projectgroepen van het honoursprogramma van de Hogeschool Leiden. Op 15 februari is een activiteit georganiseerd op de Hogeschool en op 17 mei in de winkelstraat van Leiden. Voorbijgangers kregen stellingen over sekswerk voorgelegd waarop zij konden reageren.

Tot slot probeert Spot 46 in de media de boodschap van destigmatisering van sekswerk over te brengen.

4.12 URENREALISATIE 2018

Tabel 28 Urenrealisatie 2018

Urenrealisatie per kerntaak eerste halfjaar 2018	Begrote uren 2018	Gerealiseerde uren 2018	Vershil
IV Spot 46	2.949	2964,5	+15,5

⁵ Intimiteit op recept gaat over seksuele dienstverlening voor mensen met een beperking.

5 KERNTAAK: OUTREACHEND WERK

De kerntaak outreachend werk bevat de volgende activiteiten:

- Veldwerk (online en offline) in de vergunde en niet-vergunde sector.
- Informatie- en adviesverstrekking op locatie.

5.1 ACTIVITEIT: VELDWERK VERGUNDE SECTOR

In 2018 is er een nieuw veldwerkteam geformeerd waarbij maatschappelijk werk en het team van de opvang en leefgroep actief betrokken zijn. De cijfers zijn van Spot 46, maar de maatschappelijk werkers en het team van de opvang bezoeken onder andere ook de raamstraten. In de meeste gevallen zijn bij één veldwerkmoment twee collega's betrokken.

In 2018 is de rapportage gedetailleerder dan voorgaande jaren, vandaar dat er een aantal keer niets is genoteerd.

Tabel 29 Aantal momentenveldwerk

Veldwerk	2018	2017	2016
Raamstraten	120	141	163
Soa outreachend in raamstraten	10	-	-
Clubs/privéhuizen	10	27	49
Massagesalons (Thaïs)	12	40	59
Online	30	-	-
Totaal	182	208	271

Tabel 29 laat zien dat in 2018 in totaal 182 keer veldwerk is gedaan (veldwerkmomenten). In 2018 hebben in totaal 118 sekswerkers zich laten testen tijdens soa-outreach.

In augustus 2018 is een pilot gestart met veldwerk in het weekend in de raamstraten, bij clubs en privéhuizen. Het doel is sekswerkers te bereiken die alleen in het weekend werken. Tijdens deze veldwerkmomenten is gebleken dat er dan inderdaad nieuwe sekswerkers worden bereikt en het drukker is dan doordeweeks.

Tijdens veldwerkbezoeken aan vergunde prostitutielocaties (raamstraten, clubs, privéhuizen en massagesalons) kwamen thema's aan bod als: de introductie van Spot 46 en SHOP, gezondheid, financiën, loopbaan en werk. Ook wordt informatie verstrekt aan sekswerkers door het uitdelen van folders en andere materialen. Daarnaast worden er condooms, sponsjes en glijmiddel verkocht. In het derde kwartaal van 2018 kwamen vooral de introductie van Spot 46 en SHOP, gezondheid en financiën aan de orde.

SHOP merkt dat veldwerkers bekend zijn in de raamstraten en gerichte vragen krijgen, doordat zij regelmatig op veldwerk gaan. Ook in clubs, privéhuizen en massagesalons komen de veldwerkers gemakkelijk(er) binnen, zodra zij zeggen dat zij medewerkers van SHOP en/of specifiek van Spot 46 zijn. Hierbij helpt het vaak om informatie te verstrekken over een specifiek thema. Zo is dat in 2018 onder andere gedaan over anticonceptie, een nieuw condoom en tips van sekswerkers over hoe een beroving is te voorkomen. Dit laatste is een belangrijke methode voor het team van Spot 46 voor het maken van haar flyers. De informatie en ervaringen van sekswerkers worden verzameld en vervolgens verwerkt in flyers om andere sekswerkers te informeren. Tijdens het veldwerk blijkt dat SHOP en haar informatie- en adviescentrum Spot 46 goed bekend zijn onder de doelgroep, exploitanten, eigenaren en gastvrouwen/heren.

5.2 ACTIVITEIT: ONLINE VELDWERK

In 2018 zijn 446 unieke sekswerkers benaderd via online veldwerk, waarmee het doel van 400 gehaald is.

Er zijn 144 sekswerkers (75 vrouwen, 47 mannen en 22 transgenders) benaderd via de websites kinky.nl, sexjobs.nl en hunqz.nl.

De meeste vrouwelijke sekswerkers die zijn benaderd zijn van Nederlandse, Latijns-Amerikaanse of Oost-Europese afkomst. Via online veldwerk lijken ook steeds meer Roemeense sekswerkers benaderd te worden. Wat in lijn is met de trend dat zij een toenemende groep zijn van sekswerkers in de raamstraten in Den Haag (zie signalen). Van de mannelijke sekswerkers zegt bijna iedereen uit Nederland te komen en enkelen uit Latijns-Amerika. De transgenders komen vooral uit Latijns-Amerika.

Het team van Spot 46 is in 2018 gestart met een nieuwe werkwijze wat betreft online veldwerk. In plaats van e-mailberichten te sturen via de bovengenoemde websites, sturen ze direct berichten aan de sekswerkers via WhatsApp of sms. De medewerkers van Spot 46 merken dat deze methode effectiever is dan de e-mails. Er komen op deze berichten regelmatig reacties binnen, waarin sekswerkers vragen om meer informatie over de diensten van het centrum. De WhatsAppberichten en sms-teksten zijn afgestemd op de nationaliteit en gender van de sekswerkers en zijn beschikbaar in het Nederlands, Engels, Hongaars, Roemeens, Spaans en Thais.

5.3 ACTIVITEIT: NIET-VERGUNDE SECTOR EN ONTWIKKELING AANPAK SEKSWERKERS BUITEN HET VERGUNDE CIRCUIT

Het niet-vergunde circuit (ABBA/VL/14053) kent veel vormen van vraag en aanbod. Het doel van veldwerk is om het vertrouwen in de hulp en de bekendheid van SHOP en Spot 46 onder deze categorie sekswerkers te vergroten. Dit soort veldwerk is zeer intensief en vergt grote zorgvuldigheid. Het veldwerk vindt wekelijks plaats, vooral in de avond en soms ook 's nachts en in de weekenden.

Om deze vorm van veldwerk systematisch te implementeren in het outreachend werk van SHOP is het belangrijk in kaart te brengen waar het onvergunde circuit zich in Den Haag afspeelt. Maar ook zicht te krijgen in de behoeften van deze doelgroep, zodat zij de weg vinden naar de hulp- en dienstverlening van SHOP en Spot 46.

Er is in 2018 outreachend gewerkt rond Parnassia, Monsterseweg, de Paviljoensgracht, de Oranjepleinen en de Boekhorststraat in verband met meldingen van overlast door tippelaars (man, vrouw, transgender) aldaar. In de tweede helft van 2018 zijn extra uren ingezet om deze plekken in kaart te brengen. Hiervoor is een extra aanvraag ingediend (ABBA/VL/14053).

Voor de periode 1 mei - 31 december 2018 heeft SHOP extra ingezet op activiteiten gericht op:

- het inventariseren van de zones/buurtten waar veldwerk wordt gedaan en vindplaatsen worden gelokaliseerd;
- het leggen en onderhouden van contacten met stakeholders;
- het uitvoeren van veldwerk (door minimaal twee veldwerkers en waar mogelijk/nodig een ervaringsdeskundige).

Voor de uitvoering van dit project is een multidisciplinair team gevormd.

5.4 URENREALISATIE 2018

Tabel 30 Urenrealisatie outreachend werk / veldwerk 2018

Urenrealisatie per kerntaak begroting 2018	Begrote uren 2018	Gerealiseerde uren 2018	Verschil
V. Outreachend werk (ABBA	875	1.056	+ 181
Veldwerk onvergunde sector (ABBA/VL/14053)	335	335	0
Totaal	1.210	1.391	+181

Op het gebied van veldwerk, ofwel outreachend werk, is er een team veldwerk dat bestaat uit medewerkers van verschillende teams. Ze hebben regelmatig overleg en de manager primair proces is voorzitter van het overleg. Op die manier wordt efficiënt samengewerkt om de doelgroep beter te bereiken en signalen uit te wisselen.

6 KERNTAAK: KENNIS- EN EXPERTISECENTRUM

De kerntaak kennis- en expertisecentrum bevat de volgende onderdelen:

- Ontwikkeling en overdracht van kennis en advies aan professionals en bedrijven.
- Ontwikkeling en overdracht van kennis aan sekswerkers en (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel.
- Ondersteuning en empowerment van sekswerkers.
- Innovatie.

De medewerkers van SHOP zijn inzetbaar op de verschillende kerntaken. Concreet betekent dit dat de maatschappelijk werkers van AHV en de medewerkers van de opvang en Spot 46 allemaal veldwerk doen, betrokken kunnen zijn bij onderzoek en bij het geven van voorlichting aan netwerkpartners, bijvoorbeeld op scholen.

6.1 KENNIS- EN EXPERTISECENTRUM SHOP

SHOP heeft in de loop der jaren een grote expertise opgebouwd door de activiteiten die zij uitvoert in het werk- en beleidsveld sekswerk en mensenhandel. Op grond hiervan wordt SHOP regelmatig uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan de ontwikkelingen in het werkveld, de lokale, nationale en internationale beleidsvorming en de methodiekvorming.

De verworven kennis en informatie wordt door SHOP verwerkt in activiteiten gericht op bijvoorbeeld de positieverbetering van sekswerkers en op informatie en voorlichting. In paragraaf 6.2 is een overzicht opgenomen van de voorlichtingsactiviteiten van SHOP.

Daarnaast is SHOP vaak als genodigde aanwezig bij expertmeetings, debatten of bijeenkomsten over sekswerk en/of mensenhandel. Op verzoek levert de organisatie bijdragen aan onderzoeken. SHOP neemt waar nodig zelf het initiatief om debatten te entameren of onderzoeken te stimuleren. SHOP neemt daarnaast deel aan structurele overleggen op gemeentelijk en landelijk niveau.

SHOP levert structureel een bijdrage aan de interactieve (gemeentelijke) beleidsontwikkeling, zoals voorgestaan door de Gemeente Den Haag. Deze bijdrage heeft het karakter van professioneel advies, waarbij SHOP een brug wil slaan tussen de overheid en de doelgroep van sekswerkers. SHOP houdt vast aan deze rolopvatting, omdat zij graag een bijdrage levert aan de kwaliteit van beleidsvoornemens, maar zich niet medeverantwoordelijk acht voor het totaal van het gepresenteerde beleid.

6.2 URENREALISATIE 2018

Tabel 31 Urenrealisatie kennis en expertise 2018

Urenrealisatie per kerntaak begroting 2018	Beschikte uren 2018	Gerealiseerde uren 2018	Verschil
VI. Kennis en expertise ⁶	600	873	+273

In het coalitieakkoord van het College van Burgemeester & Wethouders (B&W) Den Haag is het voornemen opgenomen om de raamstraten in Den Haag te verplaatsen. De inzet voor deze kerntaak blijft daarom stijgen, omdat de kennis en expertise van SHOP ook wordt ingezet bij de verkenning naar de haalbaarheid van een eventuele verplaatsing van de raamstraten. SHOP geeft advies vanuit de invalshoek positieverbetering van sekswerkers en werkt samen met Liberty The Hague.

⁶ De activiteiten voor deze kerntaken worden uitgevoerd door alle teams.

7 PROJECTEN

7.1 CHINEZEN IN-ZICHT

Chinezen In-Zicht (ABBA/VL/14053) streeft ernaar om de gezondheid, arbeidssituatie en maatschappelijke positie van (potentiële) Chinese slachtoffers van mensenhandel en medewerkers van de Chinese wellnessbranche in de regio Haaglanden te verbeteren. De speerpunten voor 2018 zijn:

1. het **bereiken** van de moeilijk benaderbare Chinese doelgroep van SHOP bestaande uit sekswerkers en potentiële slachtoffers van arbeidsuitbuiting;
2. het **empoweren** van deze doelgroep door ze te voorzien van informatie, advies en hulp;
3. gerichte **interventies ontwikkelen** die aansluiten bij de hulpbehoefte en de actualiteiten binnen de velden 'Chinese sekswerkers' en 'arbeidsuitbuiting';
4. **een brug slaan** tussen professionals en de Chinese doelgroep;
5. **signalen** uit de gemeenschap (ook van en over de groep nieuwkomers) **onderzoeken** en delen met de gemeente en netwerkpartners, zodat er gerichte interventie mogelijk is.

De jaarcijfers vertonen over het algemeen geen toename vergeleken met 2017. Het cliëntcontact face-to-face en via overige bronnen zoals apps, telefoon en e-mail is licht gedaald terwijl het aantal websitebezoeken met 37% is toegenomen.

Tabel 32 omschrijving contacten

Omschrijving	2018	2017	2016
unieke hulpvragers bereikt ⁷	93	105	69
cliëntcontact face-to-face	266	271	153
cliëntcontact overig (apps, telefonisch, e-mail, etc.)	713	808	187
Aantal contact netwerkpartners	467	784	360
Aantal websitebezoeken	1496	1094	1394
Aantal themadagen voor de doelgroep georganiseerd	5	7	1
Aantal keren kennis en expertise delen (binnenland)	6	4	4
Aantal keren kennis en expertise delen (buitenland)	-	-	2
Aantal keren media-publicatie	3	-	4

Van de 93 mannen en vrouwen die bij Chinezen In-Zicht om informatie en advies hebben gevraagd, is 45% dit jaar voor het eerst in contact gekomen met Chinezen In-Zicht. Dit wijst erop dat er jaarlijks nieuwe individuen de weg weten te vinden naar SHOP Chinezen In-Zicht.

Er is geen vergelijking met 2017, omdat dat toen op een andere manier werd gerapporteerd.

Tabel 33 Aantal unieke personen 2018

Aantal unieke personen	2018
Vrouwen	47
Mannen	46
Netwerkpartners	55
Familie/vrienden	17
Totaal	165

Tabel 34 Aantal bezoeken spreekuur/ face-to-face 2018

Aantal bezoeken spreekuur/face-to-face	2018
Vrouwen	128
Mannen	99
Netwerkpartners	24
Familie/vrienden	15
Totaal	266

Opvallend is dat in 2018 opnieuw een groep nieuwe oudere kwetsbare Chinese migranten bij SHOP Chinezen In-Zicht komt voor hulp bij onwettelijke ontslagen in combinatie met ernstig slechte arbeidsomstandigheden. Hierbij valt te denken aan structureel lange werktijden en -uren per dag/week, onderbetaling of ontslag door ziekte of familieomstandigheden. Vooral een gebrek aan taalbeheersing en kennis over regel- en wetgeving in Nederland leidt ertoe dat deze groep decennialang deze werkomstandigheden accepteren. Ook heerst er angst om het probleem bespreekbaar te maken. Ze zijn bang om verstoten te worden of geen kans te maken op een nieuwe arbeidsplek. Bij het aanbieden van hulp is het daarom noodzakelijk dat we nauw aansluiten bij de behoefte van de hulpvrager om het contact met hem of haar niet te verliezen. Het woord 'loopbaan' lijkt ver te zoeken in hun beleavingswereld. Ook hebben deze migranten vaak een laag zelfbeeld. Vooral het sociaal isolement, depressie, ziekte, chronische vermoeidheid en stress heersen bij deze groep. Twee mannen kampen met suïcidale neigingen, maar durven geen professionele hulp te zoeken, omdat hun economische situatie nijpend is of omdat ze de taal niet goed beheersen. We merken dat onder andere een gesprek met lotgenoten kan helpen om de mentale druk te verminderen.

Tabel 35 Gebruikte apps en telefoontjes 2018

Gebruik apps en telefoon	2018
Bellen	96
Whatsapp	209
WeChat	528
Totaal	833

Het gebruik van de apps WeChat en WhatsApp en telefoon laten een sterke daling zien vergeleken met dezelfde periode vorig jaar. Vooral het gebruik van de apps Whatsapp en WeChat is in 2018 over het geheel genomen en veel minder dan in 2017.

Tabel 36 Website en digitale diensten 2018

Website/digitale diensten	2018
Aantal bezoeken website	1496
E-mail	347
Totaal	1843

Contact leggen via e-mail is in vergelijking met voorgaande jaren gedaald, terwijl het aantal bezoeken van de website sterk is toegenomen in de tweede helft van 2018. Van bezoekers krijgt SHOP het signaal dat de kalender hiervoor heeft gezorgd. Ook het regelmatig vernieuwen van de website met nieuws dat aansluit, brengt nieuwe bezoekers naar de website en de spreekuren.

Tabel 37 Voorlichting 2018

Voorlichting	2018
Interviews / (Chinese) media	3
Bij netwerkpartners	5
Bij Chinese doelgroep	5
Overige groepen	1
Totaal	14

Voorlichting vond vooral in de tweede helft van 2018 plaats. Vooral in het vierde kwartaal zijn de meeste bijeenkomsten bij zowel de netwerkpartners als de Chinese doelgroep. Zo heeft SHOP Chinezen In-Zicht voorlichting verzorgd aan een groep Chinese verpleegkundigen. Deze delegatie komt uit de provincie Shandong. Ze zijn nieuwsgierig naar het Nederlandse sociaal zekerheidstelsel en hulpverleningssysteem. Die elementen kennen ze vanuit China niet. Daarnaast heeft SHOP voorlichting verzorgd aan een groep net afgestudeerde politieagenten. Als laatste heeft ze voorlichting gegeven aan professionals uit het netwerk die in aanraking komen met ongedocumenteerden die het risico lopen uitgebuit te worden.

De Chinese doelgroep kreeg in het vierde kwartaal een aangepaste empowermenttraining. Deelnemers worden specifiek benaderd voor deze training. Ze worden geselecteerd op trauma's in het verleden en de nog te behalen leerdoelen voor de toekomst. De training is goed ontvangen en enkele deelnemers willen graag persoonlijk doorgaan om de schade van het verleden te overbruggen.

In het laatste kwartaal nam SHOP ook deel aan de kerstviering bij De Chinese Brug. Bij deze activiteit zijn niet alleen de doelgroep van SHOP en de vrijwilligers van De Chinese Brug aanwezig, maar ook de buurtbewoners van de wijk Oud-Centrum/China Town.

Tabel 38 Urenrealisatie 2018

Urenrealisatie 2018	Beschikte uren 2018	Gerealiseerde uren 2018	Vershil
Chinezen in zicht	1.114	1.193	+97

De beschikbare en gerealiseerde uren van deze kerntaak laten een klein verschil zien. Sinds november 2018 is de capaciteit van Chinezen In-Zicht uitgebreid. Met de nieuwe collega wordt de Kantonees sprekende Chinese (arbeids)migranten beter geholpen. In 2018 is al een begin gemaakt met de integratie van Chinezen In-Zicht binnen SHOP door verbinding te leggen tussen dit project en de zorgcoördinatie mensenhandel. Ook is de verbinding gelegd tussen Chinezen In-Zicht en het team Ambulante Hulpverlening, de Opvang en Spot 46. SHOP gaat in 2019 verder met de integratie. Hiermee streeft SHOP ernaar om de Chinese doelgroep en netwerkpartners nog beter van dienst te kunnen zijn.

Het team bestaat sinds oktober 2018 uit twee personen, zoals hierboven beschreven.

7.2 VERKENNING THUISWERK

In opdracht van de Gemeente Den Haag heeft Spot 46 van april 2017 tot februari 2018 een verkenning uitgevoerd naar sekswerkers in de niet-vergunde sector in de Gemeente Den Haag en omgeving (ABBA/VL/8934, 2017). De aanleiding van deze verkenning is het vermoeden dat deze groep toeneemt doordat er steeds meer vergunde werkplekken verdwijnen. Met de verkenning wil SHOP een beeld krijgen van deze, veel minder zichtbare, groep sekswerkers zodat zij hen beter kan bereiken. De rapportage bevindt zich in de eindfase en is meerdere keren bijgesteld en besproken

met de ambtenaren van OC&W en de Bestuursdienst. Het rapport was eind oktober gereed. Tussen oktober en december is in overleg met de gemeente gewerkt aan een factsheet waarin de belangrijkste resultaten zijn opgenomen. De nog openstaande uren uit 2017 zijn eind 2018 volledig benut.

7.3 UITBREIDING UREN ZORGCOÖRDINATIE MENSENHANDEL 18+

Het verslag van het project Uitbreiding uren zorgcoördinatie mensenhandel 18+ (ABBA/VL/14053) is te vinden in hoofdstuk 3 over de zorgcoördinatie.

7.4 LIBERTY THE HAGUE

Liberty The Hague (ABBA/VL/14053) is de Haagse belangenvereniging voor vrouwen, mannen en transgenders, die in Den Haag betrokken zijn (of geweest) in de persoonlijke dienstverlening.

Liberty streeft naar acceptatie van sekswerkers in Den Haag en komt op voor de belangen van sekswerkers, niet alleen op de werkvloer, maar ook in de maatschappij, de media en de politiek. Liberty geeft een stem aan sekswerkers, kent hun behoeften en problemen en wil die namens hen bespreken of aankaarten bij bijvoorbeeld gemeenten, zorginstellingen en andere overheden. Daarnaast maakt Liberty zich hard voor de rechten van sekswerkers door te lobbyen richting de politiek en het uitvoeren van veldwerk voor het geven en krijgen van informatie. Ook vertegenwoordigt Liberty de belangen van sekswerkers op evenementen en congressen en tijdens politieke en maatschappelijke discussies.

Liberty is een vereniging werkzaam in de regio Den Haag. Op dit moment beschikt zij nog niet over een geoliede werkorganisatie en wordt er veel energie gestoken in de uitvoering van haar activiteiten. Het bestuur kiest er voor het tweede jaar voor om hierin voorlopig door SHOP te worden gefaciliteerd. De subsidieaanvraag voor Liberty verloopt daarom via SHOP Den Haag. Liberty bepaalt zelfstandig haar inhoudelijke koers. SHOP begeleidt Liberty in het opzetten van een werkbare administratie en het ontwikkelen van protocollen. In 2018 krijgt het investeren in de deskundigheid van de vrijwilligers van het bestuur van Liberty prioriteit, zodat Liberty zich kan door ontwikkelen tot een zelfstandige organisatie.

Liberty geniet na de oprichting in juni 2017 steeds meer bekendheid in Den Haag én daarbuiten. Het verwerven van meer naamsbekendheid onder sekswerkers blijft echter ook in 2018 een belangrijke prioriteit.

In het werkplan van 2018 heeft Liberty activiteiten vormgegeven om haar doelen te behalen. De volgende activiteiten stonden in het werkplan 2018 centraal:

- een verkenning naar activiteiten in parenclubs;
- het houden van wekelijkse spreekuren;
- het voeren van veldwerk;
- samenwerking met PROUD;
- samenwerking met de gemeente;
- samenwerking met netwerkpartners.

Resultaten 2018

Verkenning

De interviews waren eind september gereed. In totaal zijn 368 sekswerkers (vrouw/man/transgender) geïnterviewd. In het derde kwartaal is begonnen met het opstellen van het rapport. Deze is door

omstandigheden pas in de eerste helft van 2019 klaar. Naar aanleiding van deze verkenning is in het derde kwartaal een tweede verkenning gestart gericht op zelfredzaamheid.

Spreekuren

Iedere maandag van 10 tot 15 uur is er een inloopspreekuur voor sekswerkers. Gemiddeld bezoeken 6 sekswerkers wekelijks het spreekuur.

Veldwerk

Om in contact te komen met sekswerkers vindt gemiddeld twee keer per week veldwerk plaats in zowel de vergunde als de onvergunde sector. Het veldwerk wordt gedaan door twee Libertyleden.

Samenwerking PROUD

Sinds maart heeft Liberty structureel contact met PROUD.

Samenwerking gemeente en netwerkpartners

Liberty neemt deel aan verschillende formele en informele overleggen waarbij de gemeente en andere netwerkpartners aangesloten zijn, zoals het Prostitutieplatform Den Haag.

Tot slot

Liberty kijkt met tevredenheid terug op de eerste drie kwartalen van 2018. De verkenning rond de parenclubs heeft meer tijd, energie en middelen gekost dan was begroot. Oorspronkelijk waren er 70 interviews gepland, het werden er 368. Liberty heeft met de Gemeente Den Haag een mogelijke aanvulling op haar bestaande middelen voor een bedrag van € 5.000,00 besproken. Dit tweede jaar eindigt Liberty met een klein financieel tekort. Gezien de vele activiteiten en het financiële tekort is besloten de conferentie met de werktitel: 'Sekswerkers aan het woord, mythes en taboes rond sekswerk' te verplaatsen. Ook de geplande scholing kan dit jaar niet plaatsvinden. SHOP steunt en coacht Liberty bij het inrichten van de organisatie, maar individuele scholing is op dit moment niet haalbaar. Met ingang van 2019 gaat Liberty zelfstandig een aanvraag indienen. De vereniging zet daarmee een belangrijke stap in haar verdere ontwikkeling.

7.5 ONTWIKKELING AANPAK SEKSWERKERS BUITEN HET VERGUNDE CIRCUIT

Ontwikkeling aanpak sekswerkers buiten het vergunde circuit (ABBA/VL/14053): zie hoofdstuk 5
Outreachend werk

7.6 VERBOUWING OPVANG

Al enkele jaren is SHOP bezig om de 24-uursopvang te herhuisvesten. In 2017 is via HaagWonen een geschikt pand gevonden. Begin 2018 is een notitie aan de gemeente voorgelegd met een ontwerp en een begroting voor de realisatie van de nieuwe huisvesting. Gedurende het derde kwartaal 2018 heeft SHOP overleg gevoerd met stakeholders en er zijn gesprekken gevoerd met verschillende diensten van de Gemeente Den Haag over de haalbaarheid van het gepresenteerde ontwerp op de door HaagWonen aangewezen locatie. Dit proces is positief verlopen, waardoor de realisatie van de nieuwe locatie concreet is geworden.

In september heeft de gemeente middelen voor de verbouwing van het pand beschikbaar gesteld (**ABBA/VL/17020**). De verbouwing is eind november 2018 gestart en de verhuizing naar een deel van het pand is begin april 2019 gepland. Van de door de gemeente beschikte middelen is de helft in 2018 gebruikt en mee genomen in de accountantscontrole van deze jaarrekening. De overige middelen worden conform de offerte van de aannemer in 2018 gedurende 2019 helemaal gebruikt.

De middelen van de gemeente waren niet voldoende om de hele begroting van verbouwing en inrichting te dekken. Er ontbrak nog € 150.000,00. Hiervoor heeft SHOP deels middelen uit de eigen reserve gebruikt en deels (€120.000) wordt via Fondsenwerving gerealiseerd. In september 2019 zal

de herhuisvesting voltooid zijn en zal er verslaglegging (inhoudelijke en financieel) geleverd worden. De accountantscontrole op de in 2019 nog te besteden subsidie (gebruikt in de eerste maanden van 2019) wordt meegenomen met de controle Jaarrekening 2019.

8 ORGANISATIEONTWIKKELINGEN

8.1 PERSONEEL EN ORGANISATIE

SHOP is een stichting en werkt vanuit het Good Governance model van de welzijnssector. SHOP heeft gekozen voor een toezichthoudend bestuur. De dagelijkse leiding is gedelegeerd aan de directeur. Het bestuur stelt ieder jaar een bestuursverslag op dat onderdeel is van de jaarrekening van SHOP. In de jaarrekening legt SHOP verantwoording af over de financiële gang van zaken. Het is bedoeld voor een ieder die belang stelt in SHOP, waaronder de Gemeente Den Haag als belangrijkste subsidiegever. Het bestuur van SHOP ontvangt jaarlijks een bedrag welke valt binnen de grenzen van de fiscale vrijwilligersvergoeding. Meer informatie over het bestuur en zijn activiteiten in 2018 staat in het bestuursverslag dat deel uitmaakt van de Jaarrekening 2018.

8.1.1 FORMATIE EN MUTATIES 2018

Een totaal aantal van 32 fte (42 personen) op 31 december 2018.

Tabel 39 Mutaties in de formatie

Formatie	op 01-01-2018		op 31-12-2018	
	personen	fte	personen	fte
Ambulante hulpverlening/maatschappelijk werk	9	6,44	9	6,78
Zorgcoördinatie	2	2,0	4	3,22
24-uursopvang	14	11,44	15	11,89
Spot 46	3	2,66	3	2,0
Projecten	6	2,77	6	5,65
Overhead	6	5,00	5	4,22
Totaal	40	32,1	42	32,0

De mutaties in de teams zijn als volgt te verklaren:

- Het team zorgcoördinatie is uitgebreid met een medewerker met de focus op (arbeids)uitbuiting en een medewerker met een focus op minderjarige slachtoffers van mensenhandel.
- In juni is een zorgcoördinator elders gaan werken en deze vacature is in juli intern vervult.
- In de periode juni tot november 2018 speelde een arbeidsconflict met een maatschappelijk werker. Per 1 november heeft de medewerker een baan elders aanvaard.
- Twee maatschappelijk werkers zijn elders gaan werken.
- Bij de 24-uursopvang is een medewerker voor bepaalde tijd aangetrokken ter vervanging van drie medewerkers die met ouderschapsverlof zijn.
- Naast het reguliere werk waren er in 2018 vijf⁹ projecten in uitvoering. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de kennis en ambities van medewerkers, waar nodig worden projectmedewerkers aangetrokken.
- Bij de staf is in november een vacature ontstaan. Vooralsnog wordt deze niet vervult.

Overeenkomsten met externen

- Voor het project Verkenning dienstverlening aan werknemers uit de Thaise massagesalons is een overeenkomst afgesloten met Thai Business Link. De opdracht werd verstrekt tot december 2018.

- Ter vervanging van de manager primair proces is een interim manager aangetrokken tot uiterlijk medio februari 2019. In december 2018 is de vacature voor de manager primair proces vervuld. De nieuwe manager is gestart in januari 2019.

8.1.2 VERZUIMCIJFERS 2018

Bij de opvang was bij één medewerker sprake van langdurend verzuim en bij drie medewerkers van middellang verzuim. De medewerkers met middellang verzuim hebben hun werkzaamheden hervat. Bij de overige afdelingen was sprake van kortdurend verzuim en bij één medewerker van langdurend verzuim. Na een re-integratietraject heeft zij haar werkzaamheden hervat.

Tabel 40 Verzuim

	Gemiddeld 2018	Gemiddeld 2017	Gemiddeld 2016
24-uurs opvang	7,75	5,89	14,04
AHV en ZoCo	6,50	9,22	2,37
Spot 46	0,27	0,50	0,23
Overig	7,60	3,48	1,74
SHOP	6,06	6,15	7,2

Het ziekteverzuim gaat gestaag naar beneden, maar blijft hoog. Het in 2015 ingezette beleid wordt gecontinueerd.

Tabel 41 Meldingen, dagen en verzuimfrequentie in 2018

		Totaal	Kort < 8 dagen	Midden 9 tot 42 dagen	Lang > 6 weken
Meldingen		57	38	11	8
	Verdeling		66,67%	19,29%	14,04%
Aantal dagen		1152	122	168	862
Verdeling verzuimdagen			10,59%	14,58%	74,83%
Verzuimfrequentie		1,21			

Bij één ziekmelding was sprake van situatieve arbeidsongeschiktheid. Voor deze situatie is inmiddels een oplossing gevonden.

De verzuimfrequentie is met 1,21 licht gestegen ten opzichte van 2017 (1,18).

Inmiddels zijn 6 van de 8 medewerkers met langdurig verzuim weer hersteld. Zij hebben hun werkzaamheden weer opgepakt en twee medewerkers zijn hun werkzaamheden aan het opbouwen. In 2018 maakten vier medewerkers gebruik van zwangerschaps- en bevallingsverlof.

Ter vergelijking met de cijfers van 2017

Tabel 42 Meldingen, dagen en verzuimfrequentie in 2017

Meldingen, dagen en frequentie in 2017	Totaal	Kort	Midden	Lang
		< 8 dagen	9 tot 42 dagen	> 6 weken
Meldingen	51	37	6	8
Verdeling		72,50%	11,75%	15,75%
Aantal dagen	875	124	113	638
Verdeling verzuimdagen		11,40%	7,90%	80,70%
Verzuimfrequentie	1,18			

8.2 ONTWIKKELINGEN IN DE ORGANISATIE

Op 3 februari 2016 heeft het bestuur van SHOP het Meerjarenbeleidsplan voor de periode 2016 - 2020 vastgesteld. De kaders voor dit plan worden gevormd door de statuten van de stichting en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, waaronder de Haagse gemeentelijke Kadernota Prostitutiebeleid 2015 - 2018, de Algemene Subsidie Verordening en de voorwaarden die het Ministerie van Justitie en Veiligheid stelt aan de uitvoering van het door hen gefinancierde Regionale Uitstapprogramma voor Sekswerkers (RUPS II).

SHOP heeft haar visie (en in samenhang hiermee haar organisatie) herijkt om haar statutaire opdracht zo goed mogelijk in de actuele maatschappelijke context te kunnen blijven uitvoeren. SHOP zal in de periode 2016 - 2020 zowel inhoudelijk als in haar bedrijfsvoering en de organisatie van werkprocessen aansluiten bij actuele inzichten over dienst- en hulpverlening en kwaliteitsmanagement. Zij stelt daarbij de vraag van de cliënt centraal. SHOP ontwikkelt zich door als kennis- en expertisecentrum voor haar opdrachtgevers en samenwerkingspartners.

SHOP wil een professionele, betrouwbare en deskundige partner zijn voor haar cliënten, opdrachtgevers en samenwerkingsorganisaties en tegelijkertijd leren van de deskundigheid van anderen. Dit betekent dat zij hen zal betrekken en raadplegen bij het realiseren van haar ambities en het bespreken en oplossen van vraagstukken in het beleidsveld.

Naar aanleiding hiervan zijn er voor de periode 2016 - 2020 speerpunten geformuleerd als gewenst resultaat. De speerpunten worden gefaseerd uitgevoerd. Hieronder volgt een overzicht van de speerpunten die in 2018 prioriteit hadden.

8.2.1 OPVANG

Medio 2016 is de visie op de 24-uursopvang vastgesteld met als doel een algehele kwaliteitsverbetering van de 24-uursopvang. In 2020 is deze visie vertaald in een geheel vernieuwde voorziening die inhoudelijk en fysiek is ingericht op basis van 'de cliënt centraal' visie.

Het personeel van de opvang is gedurende twee jaar geschoold in de SRH-methodiek, aangevuld met groepsdynamica en leefgroepwerk. Hierdoor is het agogisch concept aangepast. Dat heeft geresulteerd in een gestructureerd aanbod en een verbeterde samenwerking met het team van de ambulante hulpverlening (AHV). Dit proces wordt in 2019 voortgezet.

De fysieke omgeving van de opvang was jaren lang bron van zorg. Het pand was ongeschikt als veilige en agogisch verantwoorde omgeving voor cliënten en medewerkers. De verbouwing van de nieuwe pand is eind november 2018 gestart en de verhuizing naar een deel van het pand is voor begin april 2019 gepland. De verbouwing is in zijn totaliteit in september 2019 gereed.

8.2.2 INBEDDING VERWORVENHEDEN UITSTAPPROGRAMMA

Met ingang van 2018 heeft SHOP de ontwikkelde methodieken en werkprocessen voor RUPS II geïntegreerd in de reguliere bedrijfsvoering. Er is actieve kennisuitwisseling tot stand gekomen met ten minste vier gemeenten in de regio, die ook na 2018 wordt voortgezet.

De implementatie van de ontwikkelde instrumenten is een feit. Echter innovatie om onze cliënten adequaat te blijven ondersteunen blijft een speerpunt. De inhoud van de voortzetting⁹ van de subsidieregeling RUPS II stelt SHOP in staat om aanvullende activiteiten te ontwikkelen voor sekswerkers die een carrièreswitch willen maken. De plannen moeten echter herzien worden omdat het Ministerie van JenV een aanzienlijke korting op de gevraagde middelen heeft toegepast. Hiervoor heeft SHOP bezwaar aangetekend. Concreet kan SHOP geen gerichte activiteiten meer ontwikkelen voor Hollands Midden en geen gericht veldwerk verrichten. De individuele begeleiding van cliënten door maatschappelijk werk en de jobhunter kunnen uitgevoerd worden. Ruimte voor innovatie is er niet. De jobhunter vervult inmiddels een cruciale rol in de methodiek rond het uitstapproces. Besloten is om in de tweede helft van 2018 een pilot te starten die zich richt op de verduurzaming van het uitstappen door lifecoaching. Cliënten, die de empowermenttraining hebben afgerond, ontvangen (als zij dat willen) een strippenkaart waarmee zij enkele gesprekken met een lifecoach kunnen voeren. Voor de uitvoering van deze pilot is een gecertificeerde lifecoach aangetrokken die ervaring heeft als sekswerker. Naar verwachting levert dit meerwaarde op bij het coachen van de cliënten van SHOP. Vanaf augustus is de pilot gestart de lifecoach heeft 4 cliënten in 2018 gecoacht.

Tabel 43 Activiteiten jobhunter 2018

Activiteiten jobhunter 2018	Aantal 2018
Aantal nieuw gesproken cliënten	22
Totaal aantal cliënten ¹⁰	109
Aantal cliënten met werk	23
Vinden van dagbesteding/werkervaringsplek	5
Gestart met een opleiding	6
Aantal nieuw gesproken werkgevers waar cliënten van SHOP geplaatst kunnen worden (o.a. voorlichting/presentatie)	8
Netwerkbijeenkomst met lokale bedrijven	4
Contact met nieuwe opleidingsinstituten/werkgelegenhedenprojecten	2

Een Sociaal Vaardigheden training (SoVa-training) voorafgaand aan de empowermenttraining blijkt gewenst; empowerment blijkt in veel gevallen nog te zwaar voor de cliënten. SHOP heeft deze training zelfstandig ontwikkeld met de al aanwezige expertise. In 2018 is er een start gemaakt met het geven van deze, op maat gemaakte, SoVa-training. Het doel is om de succesvolle empowermenttrainingen voort te kunnen zetten.

⁹ SHOP heeft in juni 2018 een aanvraag voor de voortzetting van RUPS II bij het ministerie ingediend. Inmiddels is bekend dat het ministerie slechts 50% van de aangevraagde middelen heeft toegekend. Hierdoor hebben de regionale activiteiten een veel lagere intensiteit en komt de doelstelling van een landelijk dekkend netwerk in gevaar. SHOP heeft bezwaar aangetekend.

¹⁰ De functie bestond voorheen niet.

8.2.3 MENSENHANDEL/ARBEIDSUITBUITING MEERDERJARIGEN EN MINDERJARIGEN

SHOP wil dat de zorgcoördinatie van (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel (zowel meerderjarig als minderjarig) in de regio Den Haag in 2020 eenduidig, efficiënt en effectief is georganiseerd vanuit het principe 'cliënt centraal'. In het derde kwartaal van 2018 was het kernteam zorgcoördinatie 18+ en 18-/21 een feit.

In 2019 wordt het kernteam Zorgcoördinatoren verder versterkt.

8.2.4 ORGANISATIE

In 2020 zijn de werkprocessen van SHOP rond de cliënt georganiseerd (de cliënt centraal).

De toenemende druk van de stakeholders en de positie van SHOP in het veld (lokaal en nationaal) vragen om een kritische blik naar de organisatie en de bestaande taakverdeling en functiebeschrijvingen. De meeste functies zijn dynamischer en minder routinematig geworden. In de organisatie zijn er inmiddels medewerkers die meerdere functies uitvoeren en verschillende rollen bekleden.

De doorontwikkeling van een organisatievorm die bij SHOP past om haar te laten aansluiten bij de veranderende omgeving, waarin zij opereert, wordt voorgezet. In 2019 wordt de notitie 'de TOP van SHOP' waarbij een herinrichting van het management en de staf van SHOP is beschreven, herzien en geïmplementeerd. Ook worden stappen gezet om zelforganiserende teams te ontwikkelen.

De teams van de opvang en Spot 46 zijn in ontwikkeling en volgen op maat gemaakte training en scholing die passen binnen de doorontwikkeling van SHOP. In voorgaande rapportages zijn de resultaten beschreven, onder andere dat vanuit de opvang de samenwerking met het team AHV sterk is verbeterd en de cliënt centraal staat in de begeleiding.

Het team van de opvang is verder gegaan met de intervisie onder leiding van Richard Norrman. Maandelijks wordt bij de intervisie de ingebrachte casuïstiek besproken door de teamleden. Daarnaast zijn er drie trainingen gegeven aan het team: *Omgaan met ongewenst gedrag*, *Omgaan met verslaving* en *Psychopathologie*. De trainingen zijn verzorgd door Cocoon.

De teams AHV en zorgcoördinatie doorlopen een soortgelijk traject. Dit op aanvraag en wens van de teams zelf en de organisatie. Hieronder een korte toelichting.

Cliënt centraal betekent medewerker centraal. In dat kader krijgen de verschillende teams trainingen. De teams maatschappelijk werk en zorgcoördinatie zijn eind 2017 samen gestart met het volgen van een dilemmatraining, verzorgd door Jurja Steenmeijer. Het doel van deze training is bewustwording van ethische dilemma's. Hoe ze deze in teamverband methodisch kunnen bespreken en op welke wijze overwegingen en besluiten genomen kunnen worden.

Vanuit deze training ontstond de wens om meer als team te ontwikkelen. Eind tweede kwartaal van 2018 is een training groepsdynamica gevolgd, georganiseerd door Richard Normann. Dit past binnen de doorontwikkeling van SHOP en geeft medewerkers de ruimte te professionaliseren. Het doel is bewust worden van eigen handelingen, het handelen in team- en organisatieverband en hierop kunnen reflecteren.

Het verbeteren van de onderlinge samenwerking heeft grote aandacht. Zo staat onder andere functionaliteit, reflectie en communicatie met de verschillende onderdelen (collega's) van SHOP centraal.

In december 2018 was het boek *De kracht van de cliënt* gereed. Hierin wordt de methodiek van SHOP beschreven. Het boek is verschenen op 8 januari 2019.

In 2019 wordt de training/ deskundigheidsbevordering van SHOP vertaald in een Scholingsplan waarin trainingen en scholing gericht op het versterken van de kennis van medewerkers, de onderling overdracht en innovatie onderdeel worden van een cyclusmatig aanbod.

8.2.5 MANAGEMENTINFORMATIE

In 2020 beschikt SHOP over een betrouwbaar managementinformatiesysteem.

Door de organisatieveranderingen en het in 2017 ingevoerde nieuwe financieringssysteem van de gemeente is SHOP de inrichting van het cliëntenvolgsysteem (CVS) gaan verbeteren.

In 2017 is een Programma van Eisen opgesteld, waaraan een CVS volgens SHOP moest voldoen. Met dit Programma van Eisen ging SHOP op zoek naar een leverancier die het nieuwe CVS kon leveren. SHOP koos voor DA Systems, een klein, nieuw bedrijf dat is opgericht door professionals uit het welzijnswerk. Zij hebben de kennis en ervaring over de zorg en de IT (de veranderende omgeving) gebundeld in de softwaretool DoelgroepAnalyseSysteem (DAS).

DA Systems werkt nauw samen met ROI Financials, het externe (financiële) administratiebureau van SHOP. DA Systems en ROI Financials hebben hun softwarepakketten gekoppeld, waardoor SHOP de 'best of both worlds' gecombineerd kan gebruiken. DAS is operationeel vanaf februari 2018. Het jaar 2018 is gebruikt om de kinderziektes te verhelpen. Het systeem wordt in de eerste helft 2019 opnieuw getest zodat met ingang van de tweede helft 2019 optimaal kan worden benut.